

Мавлид шариф (таржима)

05:00 / 14.03.2017 54855

Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳим

Ўзининг сўнги Расулини оламларга раҳмат қилиб юборган Аллоҳ талога ҳамду санолар бўлсин!

Инсониятнинг саййиди, фаҳри коинот, Расулимиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга ва у зотнинг покиза оилаларига ҳамда фидокор асҳобларига дурудду саловатлар бўлсин!

Рабиулаввал ойида, хусусан ушбу ойнинг ўн иккинчи кунида мавлид маросимлари ўтказиш ва бу маросимларда мавлид асарларидан ва сўз усталарининг наъту мадҳларидан ўқиб, суюкли Расулмиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд ойларини тантали равишда ўтказиш мусулмон оламида тақрибан минг йилдан бери давом этиб келаётган анъаналардан бири ҳисобланади. Ислом оламининг ажралмас қисми бўлган жонажон Ватанимизда ҳам бу анъана ўзига хос услубда ўтказиб келинган. Бизда энг кўп тарқалган мавлид асари Жаъфар Барзанжий раҳматуллоҳи алайҳининг «Иқдул-жавҳар фи мавлиди ан-Набий ал-Азҳар» (Порлоқ юзли Набийнинг мавлидлари хусусидаги гавҳар маржон») номли асаридир. Бу китоб бизда шунчалик кенг тарқалганки, халқ ўртасида мавлид дейилса, фақат шу асар тушуниладиган бўлиб қолган.

Ёшлигимизда ушбу асарнинг бир қисмини ёдлаган эдик. Турли мавлид маросимларида уларни ўқиб юрар эдик. Кейинроқ уларнинг мазмунини ўрганишга ҳам қизқиш ортиб борди. Бу асарнинг бир қатор шарҳлари борлигини кўриб, уларни ўқигач, халқ орасида кенг тарқалган ушбу қасиданинг маъноларини кўпчиликка улашиш истаги туғилди. Чунки кўплаб йиғинларда анинг айрим бандлари ўқиб, тингланганда, уларда нима дейилаётганини на ўқувчилар, ва на тингловчилар тушунмаётганини кузатиб юрилар эди. Бу эса мавлид тушунчасига тамоман зид ҳолат эди.

Аллоҳнинг инояти билан бу йил Рабиулаввал ойида ушбу мавлид китобини қўлдан келганча таржима қилиш насиб бўлди. Ушбу камтарона уринишни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд ойларига бир тўхфа бўлишини умид қилиб, кейинроқ, Аллоҳ насиб қилса, керагича кенгроқ

шарҳлаб, сиз азизларга тақдим қилишни ният қилган ҳолда, ҳозирча бор таржимани эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз. Фикр ва мулоҳазаларингизни кутиб қоламиз.

Ўрни келганда шуни таъкидлаш жоизки, ушбу таржимада асар деярли сўзма-сўз таржима қилинган бўлиб, фақат айрим ўринларда баъзи изоҳлар берилган, холос. Шу боис, асардаги айрим хабарларнинг далиллари ҳам, уларнинг қанчалик илмий асосга эгаллиги ҳам ёритилмаган. Аллоҳ насиб қилса, китобни шарҳлашда бу жиҳатга алоҳида эътибор берилади.

Ҳасанхон Яҳё Абдулмажид

كِرَابٌ وَّ مَلَسَ وَّ لَصَّ مَّهْلَلًا لَّيْلَعُ كِرَابِيَّ وَ مَلَسِيَّ وَ يَلَصِيَّ نَمَلٌ دَعَسَ اَهُمِّيَّ عَنَّا وَ هُنَّ جَلَا
عَلَّيَّ

Жаннат ва унинг неъматлари (Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга) салоту салом, барака тилайдиган кишилар учун бахту саодатдир.

م-ي-ح-ر-ل-ن-م-ح-ر-ل-ه-ل-ل-م-س-ب

Меҳрибон ва раҳимли Аллоҳ номи билан бошлайман.

БИРИНЧИ АТР МУҚАДДИМА

هَالُوَا وَ هَالَانَا مَ يَلَعَتَا كَرَبِيَّ لَضِيْفَ اُرْدَتْسُمْ هِيْلَعْلَاتُ اذَلْ اِسَابِ اَلْمَالِ اِيْدَتَبَا

Олий Зотнинг номи ила имлони бошлар эканман, У Зотдан бизга берган ва бизни эга қилган неъматлари устига яна файзу баракотларни мўл-кўл қилиб беришини сўрайман.

هَآيَاطْمَلِيْمَجْلَالِزَكُوْشَلَا نَمَ مَآئِطْتُمْمُ ؤِيْنَهَ ؤَغَائِاسُ هُدِرَاوَم مِدْمَحَب يِّنَتَاو

Иккинчидан, чиройли шукр уловларига минганча, обгиридан олинган суви ютумли ва ҳазми енгил бўлган ҳамдларни айтаман.

Обгир – дарё ва анҳорлардан сув олишга мосланган махсус жой.

يَفِيْلَقْتَنْمُ الْاِيْلَوَالْمُ دَقْتَلِبَابِ فَوْصَوْمَلِرُوْنَلَا يَلَعْمَلَسْاُو يِّلَصْاُو
هَابَجَلَاو ؤَمِيْرَكُلِلَارْعُلَا

Илгарилик ва биринчилик васфи ила сифтланган, улуғвор бўлган порлоқ манглайларда, пешоналарда кўчиб юрувчи Нурга (Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга) саловату саломлар айтаман.

ءَبَاحْحَصَلَا مُغَيَو ؤِيْوَ بَلَلَا ؤَرَهْاطَلَلَا ؤَرْتَعْلَا صُحَيْ اَن اَوْضُر يَلَاغَتَ هَلَلَا حَنْمَتَسَاو
هَالَاو نَمَوَعَابَتَاَلَاو

Аллоҳ таолодан набавий, пок аҳли байтга хос бўлган ҳамда саҳобаю тобеинлар ва уларни дўст тутганларни ўз ичига оладиган розилигини тилайман.

طَطِيْح يَفِيْ ؤِيْاَوْعْلَا نَمَاطْفَحَو ؤِيْلَجَلَا ؤَحْضَاوَلَا لُبْسَلَا كُوْلُسَلَا ؤِيْاِدَهَ ؤِيْدَجْتَسَاو
هَاطُخَ وَاِطُخَلَا

У Зотдан яна очиқ-ойдин, равшан йўлларда юришга ҳидоят қилишини ҳамда хатокорлик ўринларида ва йўлларида адашиб юришдан сақлашини ёлвориб сўрайман.

فِيْرِيْشَلَا بَسَلَلَا نَمَاطَا نَ ؤِيْرَقُوْبَعَا اَن اَسْح اَدُوْرُبِيْوَ بَلَلَا دِلْوَمَلَا ؤَصْقُ نَم رُشْنَاو
هَالْحَبُ عُمَاسْمَلَا يِّلَحْتَا دَقْع

Мен ўша улуғ насабдан безакларини қулоқлар ўзига зийнат қилиб тақиб оладиган бир мунчоқ тизиб, набавий мавлид* қиссасидан гўзал ва ғаройиб бир чопон қилиб тарқатамоқчиман.

*«Мавлид» аслида туғилиш, туғилган вақт ва пайт деган маъноларни англатади. Бу сўз кўпинча Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг туғилишларига ва уни нишонлашга нисбатан ишлатилиб, кейинроқ шу йиғинларда ўқиладиган Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сийратларига доир қисқача маълумотларни ўз ичига олган, маълум жанрдаги рисоалар учун ҳам қўлланиладиган бўлиб қолган. Бу ерда айнан шу маъно назарда тутилган.

هَلْ لِبَابِ الْوُقُوفِ وَالْوَحَالِ نَفَ عِيَّ وَقَوْلِهِ تَوَقُّقَ وَيَلَاغَتِ هَلْ لِبَابِ الْوَحْبِ نِيَّ عَسَا وَ

Мен Аллоҳ таолонинг қудрат ва кучли қувватидан ёрдам талаб қиламан.
Зеро, Аллоҳдан ўзгада на қудрат, ва на қувват бор.

كِرَابٍ وَمَلَسَ وَوَلَّصَ مُمَّهَلَلِ مَيْلَسَتَ وَوَالَصَّ نَمَّيَّ دَشٍ فَرَعَبَ مَمَّيَّ رَكُّلِ رَعَبَقُ مُمَّهَلَلِ رَطْعَ
هَيْلَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар
ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва
баракотингни ёғдиргин!

Изоҳ: Бу ибора дуо шаклидаги саловат бўлиб, ушбу мавлид китобида
мавзулар ўртасини ажратиш учун, бир пардадан бошқасига ўтишда
ажратувчи нақорат бўлиб хизмат қилади.

Бу нақорат «хушбўй қилгин» деган маънони англатувчи «аттир» калимаси
билан бошлангани учун, у билан ажратилган ҳар бир бўлак истеъмолда
«атр» деб номланиб қолган.

ИККИНЧИ АТР НАСАБИ ШАРИФ

دُبَعْنُ بَابِ هَلْ لِبَابِ دُبَعْنُ بَابِ مَلَسَ وَوَيْلَعُ هَلْ لِبَابِ يَلَّصَ دَمَّخُمَ أَنْ دِيَّ سَوْهَ لُوقَافِ دُبَعْبِ وَ
{قِيَّ نَسَلِ الْهَلْ أَصْحَ تَدْمُحُ} دَمَّخُلِ الْهَبَّيَّ شُهُمَّ سَأَوْ بِلَطْمُ لِبَابِ

Сўнгра айтаман: У зот Абдуллоҳнинг ўғли саййидимиз Муҳаммад
соллаллоҳу алайҳи васалламдирлар. Абдуллоҳ эса Абдулмутталибнинг
ўғлидир. Унинг исми Шайбатул-ҳамддир. Унинг юксак хислатлари
мақталгандир.*

*Ушбу охирги жумла айрим нусхаларда тушиб қолган.

ءَأَقْتَرِ الْيَمَّ نَيَّ يَدِّ الْهَرِّيَّ غَمَلِ الْهَمَّ سَأَوْ فَا نَمَّ دُبَعْنُ بَابِ أَوْ رَمَّعُ هَمَّ سَأَوْ مَشَاهِدِ نَبِ
{هَيْلَعِ}

У Ҳошимнинг ўғлидир. Унинг исми Амрдир. У Абдуманнофнинг ўғлидир. Унинг исми Муғирадир. У олийжаноблиги сабабли юксакликка етишиш нисбати берилган киши эди.*

*Ушбу охирги жумла айрим нусхаларда тушиб қолган.

نَا لِيَا لِيَا صَوَّلَا عَاضُ قَدَالَ بِي فِي صَاقَتِ لِيَا صَقَبَ يِي مُسَّ عَمَّ حُمُّ هُمَّ سَاوِيَا صُقَدْنَا
هَامَحَ أَمَحَ فَمَرَّتْ حُمُّ لِمَحَلَّ لِيَا لِيَا عَاتُ هَلَلَا دَاغَا

Муғира Қусайнинг ўғли. Унинг исми Мужаммиъдир. Аллоҳ уни ҳурматли қилиб қўйилган Ҳарамга қайтариб, дахлсизлигини ҳимоя қилгунича, у ердан узоқда жойлашган Қузоъа* юртида бўлгани учун «Қусай»* деб номланган.

*Қузоъа – Ямандаги шаҳарлардан бири.

*«Қусай» четдаги, узоқдаги деган маъноларни билдиради.

هُمَّ سَاوِرُوهَ فَنَبَا لِيَا غَنَابَا لِيَا بَعَا كَنَابَا رُمَنَابَا مِيَا كَحُ هُمَّ سَاوَبَا لَكَنَابَا
رِيَا كَلَلَا هِيَا لَحَنَجَا مَكِّيَا نَانَا كُوهَ قَوْفَا مَوَّ هِيَا شَرُّ قُلَانَا وَطُبَّ لَبَسُنَا هِيَا لَوَاوَا شَرُّ قُ
هَاضَتْ رَاوَا

Қусай Килобнинг ўғли. Унинг исми Ҳакимдир. У Мурранинг ўғли, у Каъбнинг ўғли, у Луайнинг ўғли, у Фолибнинг ўғли, у Фихрнинг ўғлидир. Фихрнинг исми Қурайшдир. Қурайш уруғлари унга нисбат берилади. Ундан юқориси, кўпчилик мойил бўлиб, рози бўлганидек, Кинонийлардир.

نَمُّ لَوَاوَا وَهَوَا سَايَلَا لِيَا لِيَا كَرُومَنَابَا مَيَا زُخَنَابَا نَانَا كَنَابَا رُضَّنَابَا لِيَا لِيَا كَلَامَنَابَا
مَلَسَاوَا هِيَا لَعَلَلَا لِيَا لِيَا صَيَّبَانَابَا هَبُّ لِيَا صَيَفَا عَمُّ سَاوَا هِيَا مَحَلَّ لِيَا لِيَا بَاخْرَلَا لِيَا لِيَا دَبُّ لِيَا لِيَا
هَابَلَاوَا لِيَا لِيَا عَاتُ هَلَلَا رَكَدَا

Фихр Моликнинг ўғли, у Назрнинг ўғли, у Кинонанинг ўғли, у Хузайманинг ўғли, у Мудриканинг ўғли, у Илёснинг ўғлидир. Илёс биринчи бўлиб Ҳарам майдонларига баданаларни* ҳайдаб бориб, қурбонлик қилган кишидир. Унинг пуштида Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Аллоҳ талони зикр қилиб, талбия* айтганлари эшитилган.

*Бадана – қурбонликка атаб семиртирилган туя ва қора мол.

*Талбия – ҳаж ва умрада «Лаббайкаллоҳумма лабайк. Лаббайка, ла шарика лака лабайк. Иннал-ҳамда ван-неъмата лака вал-мулк, ла шарик лак» иборасини айтиш.

هَبَّ السُّلْطَانُ بَدَائِعَ أَرْفَاتٍ مَّطَّنْ كَلْسِ آدَهَ وَ نَانَدَعْنُ بَدَاعِمُنْ بِرَا زَنْ نَبَا رَضْمُنْ بِ
هَابَاوْ عُرَا شَلَا هَنْعَ كَسْمَا مَالْسَلَا هَيْلَعَمِي هَارْبَا لِيْلَخَلَا لِيْلَا هُغْفَرَاوْ هَيْنْسَلَا

Илѐс Музарнинг ўғли, у Низорнинг ўғли, у Маъаднинг ўғли, у Адноннинг ўғлидир. Мана шу гавҳарларини олийқадр, порлоқ суннат бармоқлари тизиб берган маржондир. Уни Иброҳим алайҳиссаломгача олиб чиқишдан Шориъ* ўзини тийди ва бундан бош тортди.

*Шориъ – шаръий қонунларни жорий қилувчи, юргазувчи дегани. Бу сўз фақатгина Аллоҳ таолога ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга нисбатан ишлатилади. Бу ерда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам назарда тутилган. Шу билан бирга, ушбу сўзни ишлатиш билан юқоридаги гаплар ваҳий асосида бўлганига ҳам ишора қилинган.

مَالْسَلَا هَيْلَعَلِي عَامِ سَاحِي بَدَلَا يَلَا هَيْبَسِّنْلَا مُوْلُعَلَا يَوَدَدَنْعِي رَا لَبُّ نَانَدَعْوَا
هَامْتُنْمُو هُتَبْسَنْ

Насаб илмларига эга кишилар наздида, ҳеч шубҳасиз, Адноннинг нисбаси – мансублиги Исмоил Забиҳуллоҳ алайҳиссаломга етиб боради.

هَلَلَا يِلَصُّ مَرْكَأَلَا دِي سَلَا وَالْفَيْكَوْ هَيْرِدَلَا هُيْكَ أَوْكَ تَقْلَيْتِ دَقْعَنْ مِهَبْ مَطْعَافَا
هَاقْتُنْمُلَا هُتَطْسَاوْ مَلْسَاوْ هَيْلَعَا

Порлоқ юлдузлардан тизилган бу мунчоқ нақадар буюк! Қандай қилиб шундоқ бўлмасинки, унинг қоқ ўртасида Саййиди жаҳон Расул акрам соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлсалар?!

Шу ерга келганда муаллиф эҳтироси жўшиб, Шарафуддин Муҳаммад ибн Саъид ибн Ҳаммод Бусирийнинг (608-696х/1213-1295м) Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мадҳларида ёзган «Ҳамзия» қасидасидан у зот алайҳиссаломнинг насабларига доир байтлардан иккита байтни иқтибос келтиради.

أَزْوَجَلَا أَهْمُوجُنْ أَهْتَدَلَقْ هَالْحَبْ يِلْعَلَا بَسْحَتْ بَسَنْ

Бу шундай насабки, унинг безакларини олийжаноблик, юлдузларини Жавзо буржи мунчоқ қилиб тақиб олган деб ўйлайсан.

هَامْصَعَلَا هُمَيْتَيْلَا هَيْفَتَنَا رَاخْفَاوْ دَدُوسْ دَقْعَا دَبْحَا

Бу улуғворлик ва маҳобат мунчоғи нақдар гўзал-а! Сиз эса, Ё Расулуллоҳ, унинг ичидаги ҳимояланган беназир гавҳарсиз!

هُدًى وَبِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ عَلَّمْتُمُوهُنَّ مَا لَمْ يَلْمَسْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِهِمْ جَدَدٌ
هُدًى وَبِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ عَلَّمْتُمُوهُنَّ مَا لَمْ يَلْمَسْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِهِمْ جَدَدٌ

Нақадар шарафли насабки, Аллоҳ таоло уни жоҳилиятнинг бузуқликларидан пок қилиб қўйибди?! Зайниддин Ироқий «Ал-Мавридул-ҳаний фи мавлидис-саний» номли китобида ўзининг бу борадаги бир хабарини келтириб, ривоят қилган.

Бу ерда имом Байҳақий Муҳаммад ибн Алийдан ривоят қилган қуйидаги ҳадис назарда тутилган:

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар: «Албатта Аллоҳ азда важалла мени никоҳдан дунёга келтирди, зинодан дунёга келтирмади».

هُدًى وَبِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ عَلَّمْتُمُوهُنَّ مَا لَمْ يَلْمَسْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِهِمْ جَدَدٌ

هُدًى وَبِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ عَلَّمْتُمُوهُنَّ مَا لَمْ يَلْمَسْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِهِمْ جَدَدٌ

Аллоҳ Муҳаммад алайҳиссаломни икром қилароқ, у зотнинг номларини муҳофаза этиш учун буюк бобларини Ўз паноҳида асради. Улар Одамдан то у зотнинг ота-оанларигача – барчалари бузуқликка яқин ҳам келишмади.

Изоҳ: Бу икки байт Ҳофиз Ибн Носириддин Димашқийнинг (777-842х/1375х1438м) қасидасидан олинган.

هُدًى وَبِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ عَلَّمْتُمُوهُنَّ مَا لَمْ يَلْمَسْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِهِمْ جَدَدٌ

Булар кўркам манглайларининг чизиқларида нубувват нури оққан даҳолардирлар. У зот алайҳиссаломнинг тўлин ойлари Абдулмутталиб ва унинг ўғли Абдуллоҳнинг пешонасида ярқираб зоҳир бўлди.

هُدًى وَبِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ عَلَّمْتُمُوهُنَّ مَا لَمْ يَلْمَسْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَبِهِمْ جَدَدٌ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

УЧИНЧИ АТР
ҲОМИЛА ДАВРИ

Машриқу мағрибдаги паррандаю даррандалар ва денгиз жонзотлари ҳам бир-бирларига хушхабар беришди. Бутун борлиқ шодликдан хуррамлик косасидан сипқорди.

وَرَبَّخَبَرَ جَلَّ وَابَّ رَلَّ تَبَّرَ وَوَاةَ اَهْ كَلَّ تَكُهُتْ نَاوَمِنْ زَلَّ اَلْطَّابُّ نَجَلَّ تَرَّشُّبْ وَهَاتِ هُنَّ سِحَّ اَلْحِ يَفَّ وَرِيَّ بَخْرُ بَحِّ لُكْ

Жинлар у зотнинг замоналари соя солаётганидан хушхабар беришди, коҳинларнинг ҳоли хароб бўлди ва роҳиблар* даҳшатга тушди. Ҳар бир билимдон аҳбор* у зот алайҳиссаломнинг хабарларини гапиришга тушди ва у зотнинг гўзалликларининг зеболигидан тентираб қолди.

*Роҳиб – насроний дининг олими, диний раҳбари.

*Аҳбор – яҳудийларнинг диний олими, раҳбари.

هَبَّ قُوعٌ دَمُّ حَتَّ سُوهُنَّ اَلْ اَدَّمُ حُمَّ هَيْتُ غَضَّ وَ اِذْ اِهَّ يَّ مَسَّ وَ اَيُّ مَمْلُ اِي فُ هُمَّ اُ تَيَّ تُّ اُو

У зот алайҳиссаломнинг онасига тушида келиб: «Сен оламларнинг саййиди ва мақхулуқотларнинг энг яхшисига ҳомиладор бўлдинг. Уни туққанингда Муҳаммад деб номла, чунки унинг оқибати албатта мақталгусидир», дейилди.

Изоҳ: Муҳаммад мақтов, олқиш маъносидаги «ҳамд» сўзидан олинган бўлиб, мақталган, доим, тўхтовсиз мақталаверадиган, мақтовга лойиқ деган маъноларни билдиради.

كُرَّابٌ وَ مَّ لَسَّ وَ لَصَّ مُمَّ لَلَّ اِي لَسَّ تَوَاةَ اَلَصَّ نَمَّ يَّ دَشَّ فَرَّعَبَّ مَّ يَّ رَكُّ لَّ اَهَّ رَّبَّ قُ مُمَّ لَلَّ اِرَّ طَّ عَّ هَّ لَّ عَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ТЎРТИНЧИ АТР
ТАВАЛЛУД АРАФАСИДА

ئەي ورمۇل لال اوقۇل رۇشەش م ي ل ع ن ارەش م ل س و و ي ل ع ل ل ل ي ل ص و ل م ح ن م م ت ا م ل و
ه ل ل ا د ب ع ؤ ب ا ر و ن م ل ا ن ي د م ل ا ب ي ف و ت

Ривоят қилинган машҳур гапларга кўра, у зот соллаллоҳу алайҳи
васалламнинг ҳомилаларига икки ой тўлганда оталари Абдуллоҳ Мадинаи
Мунавварада вафот топди.

ارەش م م ي ف ت ك م و ؤ ي ر ا ج ن ل ل ا ف ا ط ل ل ا ن م ي د ع ي ن ب و ل ا و خ ا ب ز ا ت ج ا د ق ن ا ك و
ه ا و ك ش و ؤ م ق س ن و ن ا ع ي ا م ي ق س

У киши Нажжор қабиласига тегишли Бану Адийлик тоғалари олдидан ўтиб,
уларнинг ичида бир ой бемор бўлиб туриб қолди. Улар у кишининг
беморликларига, касалларига қарашарди.

ن ا و ؤ ي ر م ق د ر ؤ ش ا ؤ ع س ت ج ا ر ل ا ي ل ع م ل س و و ي ل ع ل ل ل ي ل ص و ل م ح ن م م ت ا م ل و
ه ا د ص ؤ ن ع ي ل ج ن ي ن ا ن ا م ز ل ل

Рожих сўзга кўра, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳомилаларига
қамарий тўққиз ой тўлиб, замонга ташналигининг ариши вақти келганда,

ئ ي س د ق ل ل ا ر ي ض ح ل ل ن م ؤ و س ن ي ف م ي ر م و ؤ ي س ا و د ل و م ؤ ل ي ل ؤ م ا ر ض ح

у зотнинг таваллуд кечалари оналарининг ҳузурига Ҳазиратул-Қудсдан*
чиққан бир нечта аёллар ичида Осиё ва Марям алайҳимассаломлар ҳам
ҳозир бўлишди.

* Ҳазиратул-қудсдан – жаннатнинг номларидан бири. Бу ибора луғатда
«Муқаддас кўрикхона» деган маънони англатади.

ه ا ن س ؤ و ل ا ل ت ي ا ر و ن م ل س و و ي ل ع ل ل ل ي ل ص ؤ ت د ل و ف ا ض ا خ م ل ل ا ه د خ ا و

Уни тўлғоқ тутди ва Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни жилваси
ялтир-юлтир қилиб порлаган нур ҳолида дунёга келтирди.

Шу ўринда муаллиф раҳматуллоҳи алайҳи ўз одатига кўра, иккинчи
бандда Бусурийнинг «Ҳамзия» қасидасидан иқтибос қилинган байтларнинг
давомидан яна олти байтни келтиради.

ء ا ر غ ؤ ل ي ل ؤ ن ع ت ر ف س ا ؤ ئ ي ض م ك ن م س م ش ل ا ك ا ي ح م و

Қуёшдек порлоқ чеҳрангиз нақадар гўзал! Ўша ёрқин кеча у сабабли
ёришиб кетган эди.

ءَاوَدْنَا وَهَمْوَيْبُ زُورْسِن - ۞ يَدُلُّ نَاكَ يَدُّ اِدْلُ وَاوَمْلُ اَلْءَلَّيْ

У, кундузи дин учун шоду хуррамлик бўлган таваллуд кечасидир.

ءَاَسِّنُّ اَلْءَلَّيْ نَنَّا مَلِّ اَمْرَاخْفَنَم ۞ بَّهَوُّ تَنَّبَا وَاغَضَّوْبُ تَلَّ اَنَّمَوَيْ

У кунда Ваҳбнинг қизи Омина Муҳаммад алайҳиссаломни туғиш билан дунё аёллари етиша олмаган фахру ифтихорга, шон-шуҳратга етишди.

ءَاَزْدَعُ اَلْمَيْرَمُ لُبَّ قُ تَلَّمَح ۞ اَمَّ لَضَفَّ اَبَا هَمَّوَقُ تَتَاو

У ўз қавмига покдомон Марям кўтариб келгандан ҳам афзалроқ зотни олиб келди.

ءَاَبَّوْ وَاوَمَّيْ لَعْلَابَ وِر - ۞ فُكُّ لَعْلَا طَا يَفُّ هَمَّ نَاكَ اِدْلُ وَم

Бу таваллуд туфайли куфр толесида офату вабо пайдо бўлди.

ءَاَنَّا لَعْلَا قَحَّو يَفَطَّ صُمُّ لَا اِدْلُ وَا ۞ دَقُّ نَا فَاوَا هَلَّ اَيَّرَشُّ بُّ تَلَّ اَوَاتَ وَا

Хотифларнинг «Мустафо туғилди!» деган хушхабарлари кетма-кет янграй кетди, роҳату фароғат қарор топди.

يَبُّ وُطْفُ ۞ يَوَّرَ وَاوَرُ وَاوَدُّ ۞ اَمَّيْ رَشُّ لَا اِدْلُ وَاوَمَّ رُكُّ ذَنْ عَا مَايْ قُلَّ اَنَّا سَحَّ تَسَّ اِدْقُ وَاوَا ۞ هَا مَرَّمُ وَاوَمَّ اَرَمَّ ۞ اَيَّاغَّ مَّ لَسَّ وَاوَمَّيْ لَعْلَا هَلَّ اَيَّا لَصُّ ۞ هُمَّيْ طَعَّتْ نَاكَ نَمَل

Ҳа, ривоят ва ўткир мулоҳазага эга имомлар у зот алайҳиссаломнинг таваллудлари тилга олинганда ўриндан туришни мустаҳсан* санашган. Орзу ва кўзлаган мақсадининг чўққиси у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни улуғлаш бўлган кишига тубо* бўлсин!

*Мустаҳсан – шаръан яхши, чиройли саналган амал.

*Тубо – хушнудлик, яхшилиқ; жаннат ёки жаннатдаги маълум дарахт.

كُرَابٌ وَاوَمَّ لَسَّوَلَّ صُمُّ ۞ لَلَّ اِمَّيْ لَسَّ تَوَا لَ صَنَّمَّيْ دَشَّ ۞ فَرَعَبَّ مَّيْ رُكُّ لَلَّ اَهَرَبَّ قُ ۞ مَّ هَلَّ لَلَّ اِرَّ طَعَّ ۞ هَيَّ لَعَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

БЕШИНЧИ АТР ТАВАЛЛУД ОНЛАРИ

ءَامَّسْ لَآ يَلِإِ ءَسْأَرَأَعْفَارِضِرَأَلِآ يَلَعِ ءَيْدِيْٓ اِعْضَاوَمَّسَوِ ءَيْلَعُ ءَلَلِآ يَلَصَزَزَبَوِ
ءَالُغَوِ ءَدَدُوْسِ يَلِإِغْفِرْلَآ كَلِإِذْبِآيْمَوْمِ ءَيْلَعُ لَآ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам икки қўлларини ерга қўйиб, бошларини юксак осмон сари кўтарган ҳолда дунёга келдилар. У зот бу кўтариш ила ўзларининг улуғликларига ва юксакликларига имо этар

ءُءَابِطٌ تَنْسَحِ يَدُّاِبُّبِجَلِّا ۞ نَّأُو ۞ يَرْبُّلِآ رِئِئِاسِ يَلَعِ ءِرْدَقِدَءُغْفِرِ يَلِإِ اِرِيْشُمَ وِ
ءَايَآجَسَ وِ

ва бошқа барча махлуқотлардан қадрлари баландлигига ҳамда Аллоҳнинг табиат ва хусусиятлари гўзал бўлган ҳабиби эканликларига ишора қилар эдилар.

وِ ءَيْلِإِ رَطْنٍ وَاَعْرُسُ مَلَبَقْأَفِ ۞ يَنْبَلِآ كَيْتِا ۞ بُفُوْطِيْ وُءَوِ بِلَطْمُ لَآدَبَعُ ۞ مُأْتَعَدَوِ
ءَأْنُمِ رُوْرُسِ لَآ نَمَلَعَلَب

У зотнинг оналари Абдулмутталибни чақиртирди. У эса Каъбаи Муаззамани тавоф қилаётган эди. Шу пайт у шошиб келиб, у зотни кўрди ва орзу қилиб юрган шодлигига етишди.

نَمَّامِ يَلَعِ يَلِإِ اَعَاتَ ءَلَلِآ رُكُوشِ يَوِ ءَيْلِآ صُوْلُخَبِ اُوْغَدِيْ مَاقَ وَاَرْغَلِآ ءَبَعُ كَلِآ لَءَلِخُدَاوِ
ءَاَطْعُأُ وِ ءَيْلَعِ ءَبِ

Абдулмутталиб у зотни порлоқ Каъбага олиб кириб, хулуси ният билан дуо қилишга турди ва Аллоҳ таолога ушбу инъом этган, ато этган неъматни учун шукроналар айтди.

ءَيْلِإِ لَإِ ءُرْدُقُلِآ دِيْبِ رُّسَلِآ غُوْطِقَمَّ اَنُّوْتَحَمَّ اَفِيْظَنَ مَّسَوِ ءَيْلَعُ ءَلَلِآ يَلَصَدِلُّوْ وِ
ءَأْنِيْ عِءِيْ اَنِّغَلِآ لِحُكُبَّ ءَلُوْحُكَمَّ اَنِّيْ ءَدَّابِّيْط

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам тоза, хатна қилинган, илоҳий қудрат қўли ила киндиги кесилган, муаттар, хушбўй мой сурилган, икки кўзлари лутфу иноят сурмаси ила сурмаланган ҳолда туғилдилар.

ءَاوْتَمَّ مَرْكَأُ وَاَدَّمْحُمُ ءَامَسَوِ مَّعَطُأُ وَمَلُّوْأُ وِ ءَيْوَسِ لَآيَلِءِغَبَسَ دَعَبُ ءُدَجُ ءَنَخَلِ يَلِإِ قَوِ

Айтишларича, у зотни боболари роппа-роса етти кеча ўтгач, хатна қилдирган ва тўй қилиб, таом улашган ҳамда у зотга Муҳаммад деб исм қўйиб, тураржой, шароитларини яхши қилиб берган экан.

كِرَابٍ وَّمَلَسَ وِلَّصٌ مُّهِلَّ لِإِمِّي لَسَتْ وَهَالِصٌ نَمِي دَشٍ فَرَعَبٌ مِّي رَكُّ لَأَهْرَبَقٌ مُّهِلَّ لِإِرْطَعِ
هَلَّ عِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ОЛТИНЧИ АТР

ТАВАЛЛУД ЧОҒИДА - ДУНЁ

وَهُتُّو بُنْ لَأَصَاهِرَا هِي بِي غُبِّي أَرْغَ وُقْرَاوْخَ مَلَسَوْ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هَتَدَالِ وَدَنْعَ رَهَطَوْ
هَابَتْ حُمُ وَيَلَّاعَتْ هَلَّ لِإِرَاتُ حُمُ هَنَّ أَبَّ أَمَّالِ عِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд топиш онларида нубувватларига пойдевор қўйиш ва у зотнинг Аллоҳ таолонинг танланган ва сайланган бандаси эканларини эълон қилиш учун турли ғайриодатий ишлар, ғаройиб ҳодисалар юз берди.

مُؤْجُنَّ لِمَ حَرَوْ هِي نَاطِي شِلَّ لِإِسْ وُفْنِ لَأُووَدَ وَهَدَرَمُ لَأَهْنَعُ دُرَّ وَاظْفَحُ أَمَّ سِلَّ لِتَدِي زَفِ
هَأَقْرَمَ لِأَحِ يَفِي مِي حَرُّ لِكِ تَارِي نِ لَأِ

Осмоннинг муҳофазаси кучайтирилди ва саркаш жинлар, шайтоний нафс эгалари ундан қувиб ҳайдалди. Ўтли юлдузлар ҳар бир малъунни чиққан заҳоти тошбўрон қиладиган бўлди.

مَحَلُّ دَاهُو أَوْزُونُ بَتَرَانَتْ سَأُو هِي زَهْرُ لَأُحُنَّ لَأَلْ مَلَسَوْ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هِي لَ تَدَلَتْ وَ
هَابُرَّ وَ

Нурафшон юлдузлар Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга паслаб, яқин келди. Уларнинг нури билан Ҳарамнинг пастлигу баландликлар мунаввар бўлди.

نَمَّ اهْأَرْفَ هِي رَصِي قِلَّ لِإِمَّ شِلَّ لِأُرُوصُ قُ هَلَّ تَعَاضَأُ رُونُ مَلَسَوْ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هِي لَ عَمَّ حَرَّ وَ
هَانَ عَمُ وَهُرَادَ هَكَّ مَحْأَطِبَ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга бир нур чиқиб, у сабабли Қайсарийлар Шомининг қасрлари ҳам ёришиб кетди. У нурни ҳовлиси, уй-жойи Макканинг водийларида бўлган кишилар ҳам кўришди.

هَآوَسَوُوهَآَمَسَنَآوُورَشَوُنَآَغَفَرَيَدَلَايَورَسُكُلَلَايَنَآَدَمَلَابَنَآوَيَالَاغَدَصَنَآو

Ануширвон баланд қилиб кўтариб, мустаҳкам, тик қилиб қўйган Кисравийларнинг Модондаги айвонлари ҳам вайрон бўлди.

آَمَلَوَهَلَيَرَسُكُكَلُمَلَايُرَيَرَسَرَسُكُوهَيَوُلُغَلَاوَتَآَفُرُشَنَمُرُشَعَوُغَبَرَأَطَقَسَو
هَآَرَعَوُوهَبَآَصَأ

Унинг баланд қилиб кўтарилган ўн тўртта равоқи қулаб тушди. Кисро подшоҳлигининг тахти равони ҳам ўзига етган, бошига тушган даҳшат сабабли синиб кетди.

قَآَرُشَاوَرِيَنُجَلَاوَرَدَبَغُؤُلُطَلَايَسَرَآَفَلَلَايَلَامَلَابُةَدُوبَعَمَلَاوَنَآَرِيَنَلَايَتَدَمَحَو
هَآَيَحُم

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг нурафшон тўлин ойлари чиқиши ва чехраларининг порлаши натижасида Форс мамлакатларидаги ибодат қилинадиган ўтлар ўчиб қолди.

فَآَكُذَاتَفَحَوُهَيَمَجَغَلَلَايَدَالَبَلَايَنَمُوقَوَنَآَدَمَهَنَيَبَتَنَآَكُوهَوَآَسُةَرِيَحُبَتَضَآَعَو
هَآَيَمَلَايَكُيَتَاهُغُيَبَانَيَجَآَجَثَلَاوَحُومُفَكَو

Сава кўлининг суви қочди. У ажам юртларидан бўлмиш Ҳамадон ва Қум шаҳарлари ўртасида жойлашганди. Унинг жўш ураётган мавжининг шиддати тўхтаганда ўша сувнинг булоқлари ҳам қуриб қолди.

هَآَمُظَلَلُغُقُنَيُهَآَمَلُبَقَاوَبُنُكَيَمَلَهَيَرَبَوَهَآَلَايَفَيَفَازَآَمَيَهَوَهَوَآَمَسَيَدَاوَضَآَفَو
هَآُةَلَل

Самова водийси сероб бўлиб, тўлиб тошди. У қуриқликдаги, чўл ўртасидаги биёбондир. У ерда бундан олдин ташна одамнинг томоғини ҳўллашга етгулик ҳам сув бўлмаган эди.

دَلَبَلَاوُهَيَكُمَلَايَصَآَرُعَلَابَفُؤُرَعَمَلَايَعَضَوَمَلَابَمَلَسَوُهَيَلَعُهلَلَايَلَصُهُدَلُومَنَآَكُوه
هَآَلَايَلَتُحُيَالَوُهَوحَشُدُضُعُيَالَايَدَلَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Макка майдонидаги маълум ва машҳур жойда, дарахтлари кеслмайдиган, ўсимликлари юлинмайдиган шаҳарда туғилдилар.

حُجَّارِ لَوْ اَوْ رَمَّ اَمَّ لُغَلِّ لَ لَوْ اَوْ قَا يَلَعِ اِهْمَوِي يَفَو اِهْرَهْ ش يَفَو وَهَتْ دَالُو مَاعِ يَفَ فَلَ تَحْ اَوْ
يَدَّلِ لِي فَلَ اِمَاعُ نَم لِّ وَا لْ اِغْيَ بَرَّرَهْ ش رُشَعِ يَنَا ثِ نِي نُنْ اِلْ اِمُوِي رَجَفَ لِي بُقْ اَهَنَّ اُ
هَامَحْ وَ مَحْ لَ لَ نَعِ يَلِ اَعَاتُ هَلْ لَ اُ هَدَّصْ

Уламолардан ривоят қилинган сўзларга кўра, у зот алайҳиссалом туғилган йил, ой ва кун ҳақида ихтилоф қилинган. Рожих гап шуки, фил йилининг рабиъулаввал ойининг ўн иккинчи куни тонг олдида туғилганлар. Ўшанда Аллоҳ таоло филнинг Ҳарамга келишини тўсиб, уни ҳимоя қилган эди.

كِرَابَ و مَلَسَ و لَصَّ مُمَّهَلْ لَ اِمِ يَلَسَتْ وَ اَلَصَّ نَمِّ يَدَشْ فَرَعَبَ مَمِّي رَكُّ لَ اِ هَرَبَقُ مُمَّهَلْ لَ اِ رَطَّ ع
هَيْ لَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЕТТИНЧИ АТР РАЗОЪАТ ДАВРИ

نَحِيحَ بَهَلْ وُ بَا اَهَقْتَعُ اَيَّتِلْ اِيَّيْمَلَسْ اَلْ اُ هَبِي وُ ثُ هَتْ عَضْرَا مُثَّ اَمَّ اَيَّ اُ هُمَّ اُ هَتْ عَضْرَا و
هَارْشُ بَبْ مَّ اَلْسَلْ اَوْ اَلْ صَلْ اِ هَيْ لَعِ هَدَالِ يَم دَنْعُ هَتْ فَا و

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламни бир неча кун оналари эмизди. Кейин Сувайба Асламия эмизди. Уни Абу Лаҳаб Муҳаммад зот соллаллоҳу алайҳи васаллам таваллуд топган чоғда у зотнинг суюнчи хабарларини олиб келганида озод қилиб юборган эди.

يَدَّلِ اَهْرَمَحُ هَلْ بَقْ تَعَضْرَا و اِيْفَحْ هَبِ يَهْ وَ هَمْ لَسْ يَبْ اَوْ حُ وُ رَسَمَ اَوْ نَبْ اِعْمُ هَتْ عَضْرَا ف
هَارْسَ نِي يَدَّلِ اَهْرَصُنْ يَفِ دِمُ حْ

Сувайба у зотни катта эътибор ва мамнуният билан, ўзининг ўғиллари Масруҳ ва Абу Салмаларга қўшиб эмизди. У олдинроқ дин нусратидаги ишлари мақталган Ҳамзани ҳам эмизган эди.

هَيْ رَحِ اِهَبِ يَمِ هَوْسَكْ وَ اَلْ صَبَّ هَنْ يَدَمَلْ اِ نَم اَهَيْ لَ اِ تَعَبَبِ يَمَلَسَ وَ هَيْ لَعِ اِ هَلْ لَ اِ يَلِ صَ و
هَارَا و وِ حِ يَرْضَلْ اِ نُونُ مَلْ اِ دِيْ اَر اَهَلْ كِيَّ هَدَرَوَا نَ اِ يَلِ اِ

У зотга салавоту саломлар бўлсинким, кейинроқ Сувайбага Мадинадан турли совғалар ва кийим-кечаклар юбориб турадиган бўлдилар. У ҳақиқатан ҳам шунга лойиқ эди. Бу ҳол ўлим элчиси унинг тансанини қабрга киргизиб, яширгунча давом этди.

هَذِهِ نُبَا فَالْخَلِ تَبْتَأْتَمَلْسَ لِي قَوَّيْ لِهَاجِلْ لَئِ فَا لِهَ مَوْقِدِي دِي لَعَلِّي قِ
هَكَ حَوَّ

Айтишларича, Сувайба жоҳилият жамоаси бўлган ўз қавмининг динида ўтган. Яна унинг мусулмон бўлгани ҳам айтилади. Ибн Мандаҳ бунда хилоф борилигини исбот этиб, айтиб ўтган.

هَوَزَقْفَلْ هَئِي دَتْ مَوْقِلْ لَمْ لُكْ دَرْدَقْ نَا كَوَّيْ دُغْسَلْ لَئِ مَ لِحْ هَاتْفَلْ هَاتْعَضْرَأْ مُثْ
هَابَاو

Кейин у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни навқирон аёл Ҳалима Саъдия эмизди. Ҳамма унинг фақирлиги сабабли эмизишини рад этиб, кўнмаган эди.

مُنْ هُنْمُنْ نِي مَيْ لْ هَنْ بَلْ رُدْرُدْبْ هَئِي دَتْ رَدَوَّيْ شَعْلَلْ بَقْلْ حَمْلْ دَعْبْ هَئِي عَبَصْ حَأْفْ
هَئَا رَحْ أَلْ نَبْلْ أَوَّ

Ўшанда кеч кирмасданоқ унинг турмуши ҳосилсизлик кетидан унумдор бўлиб кетди. Унинг икки кўкраги дурдек сутга тўлиб тошди. Унг кўкраги Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни, чапи у зотнинг акасини сут билан таъминлар эди.

هَئِي شَلْ أَوَّ هَئِي دَلْ فَرَأْشَلْ لَئِ تَمَسَوَّيْ نَغْرُقْ فَلْ أَوَّ لَئِ دَعْبْ تَحَبْ صَأَوَّ

У ориқлик ва камбағаллик кетидан бой бўлиб кетди. Унинг қўлидаги қари урғочи туялар ва қўй-қўзилар семириб кетди.

هَئِشَوَّ وَيْنَهَلْ هَئِي عَدْرُبْ دُغْسَلْ لَئِ زَرَطَوَّيْ نَوَّ مَلْمُ لُكْ هَوْبِنَاجْ نَعَبَاجْ نَأَوَّ

Барча ранжу аламлар унинг ёнидан узоқлашди, ундан ариди. Бахт-саодат унинг гўзал турмуш либосига гул солиб, бегади.

كِرَابْ وَ مَلَسْ وَ لَصْ مَلَلْ لَئِ مَلَسَتْ وَ هَالْ صَوْمِي دَشْفَرَبْ مَيْ رَكْلْ لَئِ هَرَبْ قَوْمُ لَلْ رَطْعْ
هَئِي لَع

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

САККИЗИНЧИ АТР ГҶДАКЛИК ДАВРИ

يَلْعَمَاقِفُ ۛنِابَرَّةِ اِنْعَبَرَّةِشَلَا يَفِيْبَصَلْاَبَشَمُوِيْلَا يَفِيْبَشَيَنَاكَو
قَطْنَلَا حِيصَفَبَرُوْهُشَلَا نَمْرِغَسْت يَفِيْتَيَوَقَ وَسَمَخ يَفِيْشَمَوْتَاَلْت يَفِيْهَيَمَدَق
هَاقُو

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам раббоний иноят ёрдами билан бир кунда боланинг бир ойлик улғайишичалик улғаяр эдилар. Уч ойда той туриб, беш ойда юра бошладилар, тўққиз ойда фасих, равон гапира оладиган бўлдилар.

طَحُّنَمَالْاَزَاو ۛيَوْمَدَقَلْعُ ۛنَمَاجَحْأَوْ اَهَيَدَلَفِيْرشَلَا ۛرَدَصَدَنَاكَلْمَلْاَقَشَو
هَالَسَغَجَلْتَلْاَبَو نَاطِيْشَلَا

Ҳалиманинг олдида эканларида икки фаришта у зот алайҳиссаломнинг муборак кўкисларини ёриб, ундан уюган қон лахтасини чиқариб ташлашди ва ундан шайтоннинг улушини кетказиб, уни қор билан ювишди.

هَامَتَخَرَّةُوبُلْاَلْمَتَاخَبَو ۛاطَاخُمَّت ۛيَنَامِيْاِنْعَامَو ۛمَكْحُ ۛالْمَو

Уни ҳикматга ҳамда иймон маъноларига тўлдиришди ва уни тикиб, нубувват муҳри билан муҳрлаб қўйишди.

لَمْكُأَيَلْعَمَلَسَو ۛيَلْعُ ۛلْاَلْاَيَلَصْأَشَنَو ۛيْرِيْخَلْا ۛمُأ ۛتْمُأ نَمْفَلْاَبَحَحَرَفُ ۛانَزَوو
هَابَصَلْاَحَنَمَفَاَصْوَأْا

Улар у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг маконатларини ўлчашган эди, умматларининг – энг яхши умматнинг мингтасидан оғир келди. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам болалик пайтлариданоқ энг мукаммал сифатлар билан униб-ўсдилар.

هَاشَخْتِيْذَاَحَبَاَصْمَبَبَاَصِيْ ۛنْ ۛنَمَازَدَح ۛيْخَسُرِيْغَبَايَهَو ۛمُأ يَلْا ۛتَدَّرُمَّت

Кейин Ҳалима у зотга ўзи қўрқиб турган бирор кўнгилсиз ҳодиса етишидан хавфсираб, қизғанган ҳолда, у зотни оналарига қайтариб берди.

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам тўрт ёшга етганларида оналари у кишини олиб, Мадинаи Набавия томон йўлга чиқдилар. Кейин қайтаётиб, Абвода ёки Жаҳун довонидаликларида у кишига ўлим етди.

نَمْ دَعْبُ الْمَسْلُوقِ وَالصَّلَاةُ وَالْعَهْزُ وَرَبِّهِ شَبَّحَ لِحُلْمِ نَمِيْمٌ هُوَ تَنْضَاحٌ هُوَ تَلَمَّحٌ وَ
هَالِوَمَّةٌ رَاحِ نَبْدِي ز

У зотни энагалари Умму Айман Ҳабашия* олиб келди. Уни у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам кейинчалик мавлолари Зайд ибн Ҳорисага турмушга бергандилар.

*Умму Айманнинг асли исми Барака бинт Саълаба бўлиб, ҳабашистонлик чўрилардан эди.

أَدَّيْنُ بِلَّ نِإِلِّ لِقَوِّ عِيْقُرِّ يَلْعَ أَوْ هَلِّ قَرَّ وَهَيْلُ مَضَفِّ بِلِّ طُمْلُ لِدَبِّ عِيْلَعُ هُوَ تَلَمَّحٌ دَا وَ
هَالِ أَوْ هَرِّقُ وَ نَمْلِحَّ بَحِّ بَفِّ أَمِي طَعَّ أَنْ أَشَلِّ

Умму Айман у зотни Абдулмутталлибнинг олдига олиб кирганида, Абдулмутталлиб у зотни бағрига босди, у зотга қаттиқ ичи оғриб, раҳми келди ҳамда у зотни юпатиб, чалғитишга ҳаракат қилди ва: «Бу боламнинг шаъни буюқдир. Уни ҳурматини жойига қўйиб, дўст тутган киши барака топсин! Аллоҳ хайрини берсин!» деди.

أَدَّيْنُ بِلَّ نِإِلِّ لِقَوِّ عِيْقُرِّ يَلْعَ أَوْ هَلِّ قَرَّ وَهَيْلُ مَضَفِّ بِلِّ طُمْلُ لِدَبِّ عِيْلَعُ هُوَ تَلَمَّحٌ دَا وَ
هَالِ أَوْ هَرِّقُ وَ نَمْلِحَّ بَحِّ بَفِّ أَمِي طَعَّ أَنْ أَشَلِّ

У зотнинг тўқ нафслари болаликлариданоқ на очлик ва на ташналикдан ҳаргиз шикоят қилмади. Кўпинча эрталабда бориб, замзам ичардилар ва шу билан кифояланар эдилар.

أَدَّيْنُ بِلَّ نِإِلِّ لِقَوِّ عِيْقُرِّ يَلْعَ أَوْ هَلِّ قَرَّ وَهَيْلُ مَضَفِّ بِلِّ طُمْلُ لِدَبِّ عِيْلَعُ هُوَ تَلَمَّحٌ دَا وَ
هَالِ أَوْ هَرِّقُ وَ نَمْلِحَّ بَحِّ بَفِّ أَمِي طَعَّ أَنْ أَشَلِّ

Боблари Абдулмутталибнинг ҳовлисида ўлим уловлари чўктирилгач, у зотни оталарининг туғишган акаси, амакилари Абу Толиб ўз кафиллигига олди.

هَابَّرَ وَ نِيْنَبِّ لِقَوِّ سَفِّ لِيْلَعُ هَمَّ دَقَّ وَ هَيْمَحَ وَ هَمَّ هَوِّ وَ يَوْقُ مَزَعَبِ هُوَ تَلَمَّحٌ بَمِ أَقْفِ

У бу кафилликни кучли матонат билан, ҳиммату ҳимоя билан бажарди ва у зотни ўзидан ҳам, болаларидан ҳам устун қўйиб, тарбия қилди.

هُفَرَعَوَّ وَّ عِيْمِاشِلِلِ دَالْبُلِ الْيَلِيْلِ بِطِاطُوْبِ اُْمَعِ هَبْلَحَرَّهَنْ سَ عَرَشَعِ يَتَنْتَا عَلَبْ اُمْلَو
هَآوَحْ وَّ ؤُبْنَلِلِ فِصْوْ نَمْ هَزَاحْ اُمَبْ اَرِيْحَبْ بِيْهَارِلِ

Ўн икки ёшга етганларида у зотни аммакилари Абу Толиб Шом юртларига сафарга олиб чиқди. Роҳиб Баҳиро ўзи билган, ўрганиб чиққан нубувват сифатлари асосида у зотни таниб қолди.

الْوَرْحُ الْوَرْحُ لَأَوْ رَحَّشِلِ الْهَلْ دَجَسْ دَقَّ هَيْبَنْ وَ هَلْ لَلْ وُسْرَرْ وَ نِيْمَلْ اَغْلِ دِّي سُّ هَارَأْ يِّيْنِ لْ اَقَو
هَآوَأْيِيْبَنْ لَلِ اَلِ اِنْدُجْسَي

У деди: «Мен уни оламларнинг саййиди, Аллоҳнинг расули ва набийи эканини кўрмоқдаман. Чунки унга дарахтлару тошлар сажда қилмоқда, улар фақат набийгагина сажда қиладилар.

دَقَّ ؤُبْنَلِ اُمْتَا حَ هَيْفَتَكَ نِيْبَ وَ هِيْ وَاْمَسَلِ اَمَّ يَدَقْلِ اَبْتُ كَلِ اِيْفُ عَتَّعَنْ دُجَنْ اِنِ اَو
هَالَعِ وَ رُوْنَلِ اَمَّ

Биз унинг мақтовини қадимий самовий китобларда кўрганмиз. Унинг икки кураги ўртасида нубувват мўҳри бўлиб, уни нур қоплаб, ўраб олгандир».

نَمْ زَوَاجِيْ مَلَّ وَ هَبْ عَجْرَفْ هِيْ دُوْهَيْ لَلِ نِيْدِلْ هَأْ نَمْ هِيْ لَعِ اَفْوَحَتْ ؤَكَمْ يَلِ اِدْرَبْ هَمَّ عَرَمَأْ وَ
هَارْصُ بَسْ دَقُّ مَلِ اَمِاشِلِ

Кейин у яҳудий динидаги кишилардан хавфсираб, амакиларига у зотни ортга қайтаришни буюрди. Амакилари муқаддас Шомдан нарига ўтмай, у зотни олиб Бусрога қайтди.

كِرَابَ وَ مَلَسَ وَ لَصَّ مُمَّ لَلِ اِمِيْلَسَتْ وَ اَلَصَّ نَمْ يَدَشْ فَرَعَبْ مِيْرَكْلِ اَهْرَبَقْ مُمَّ لَلِ اِرْطَع
هِيْ لَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎНИНЧИ АТР
БУСРОГА САФАР ВА ТЎЙ

هَيَّتْ فَلَاحِجِي دَخَلِي رَاجَتِي فِي رِصْبِي لِي رَفِاسٌ نَسَنِي رِشَعًا وَسَمَّخَ لَبَّامٌ لَو
هَانَ أَمُّبُ مُوقِي وَهُمُ دَخِي رَسِي مَاهُمُ أَلْغُ عَمَّو

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам йигирма беш ёшга етганларида,
навқирон ёшдаги аёл Хадижанинг тижорат карвони билан Бусрога сафар
қилдилар. У зот билан Хадижанинг ғуломи Майсара ҳам бор эди. Майсара у
зотга хизмат қилар ва у зот кўзлаган ишларни бажарар эди.

أَلْظَهْرِي لِي لَامٌ ذِي فَعْرَفٍ هِيَ نَارُ صُنَّ لِي بِهَارِ أَرْوُطِ سَنَدِ عَمَّو وَصِي دَلِي رَجَشَ تَحْتِ لَزَنٍ وَ
هَأَوًا وَفِرَاوُلَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам насроний роҳиб Настуронинг кулбаси
ёнидаги бир дарахт тагига келиб тушдилар. Настуро дарахтнинг кенг
соясининг у зот томон бурилиб, пана қилиб турагнидан у зотни таниб
қолди.

هُلَلَا هَصَّخٌ دَقُّ لُوسَرَرٍ وَهِيَ قِنْدِ تَأْفِصُ وَذِي بَنِّ الْإِطْقِ رَجَشَ لِي هَذِهِ تَحْتِ لَزَنٍ أَمَّ لَاقٍ وَ
هَأَبَّ حَوْلِي أَضْفَلَاب

У: «Бу дарахтнинг тагига покиза сифатли набийгина, Аллоҳ олий
фазилатлар билан хослаган, сийлаган расулгина тушади», деди.

مَعْنَبُ بَعْجِ أَفِي فَخْلٍ أَلَمَّ الْغُلَّ أَرَاهُ طِئْسًا رَمُحًا هِيَ نِيْعِي فِي أَرَسِي مَلَّاقٍ مُث
هَأَخَّ وَتَوَّهَ نَظَامٌ هِيَ دَلُّ قَحْف

Кейин махфий аломатларни билиш мақсадида Майсарага: «Унинг кўзида
қизиллик борми?» деди. Шунда у: «Ҳа», деб жавоб берди. Шундай қилиб,
унинг гумон қилиб турган, кўзлаб турган нарсаси тўғри бўлиб чиқди.

هَمَزُكَأَنَّ مُمُّهُ نِإْفِي وَطِئْسُ حَ وَمَزَعٍ قِصْبُ عَمُّ نُنُكَوْهُ قِرَافُتِ أَلَّ رَسِي مَلَّاقٍ مُث
هَأَبَّ تَجَاوَهُ وَبُنَّ لِي لَابِي لَإِعَاتُ هَلَل

Сўнгра у Майсарага: «Ундан ажрамагин, у билан чин азму қарор ва яхши
ният билан бирга бўл. Чунки у Аллоҳ таоло нубувват билан мукаррам
қилган ва танлаб олган кишидир», деди.

وَسَأَرِي لِي عِنَّا كَلَمٌ وَهِيَ لِي فِي وَسْنِ نِيْبِي هَوَّ أَلْبِقُ مٌ هَجِي دَحُّ هَتْ أَرْفَهُ كَمَّ يَلِي دَاعٍ مُث
هَأَلَّ طَأُ دَقُّ سَمَّ شَلَّ حَضُّ نَمَّ فِي رِشَل

Кейин у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Маккага қайтдилар. Хадижа
болохонада бир гуруҳ аёллар ичида туриб у зотни кутиб турар экан,
муборак бошлари устида иккита фариштанинг қуёшнинг нуридан тўсиб,
соя солиб турганини кўрди.

баракотингни ёғдиргин!

ЎН БИРИНЧИ АТР КАЪБАНИНГ ТАЪМИРИ

وَعَبَّعَ كُلُّ الشَّيْءِ رُقُوتَ نَبِّ نَسْنَسَ نَيْتَ الثَّوَّاسِ وَمَسَّ مَخْمَلَسَ وَهِيَ لَعْلُ لَيْلٍ صَعَلَبَ أَمَلٍ وَ
وَعُغْفَرَدَارًا لُكْفَ دَوْسَ أَلْبَارِجِ لِعُغْفَرِ يَفِ أَوْعَزَانَتِ وَهِيَ حَطْبُ أَلْبَالِ لُؤْيِي سِلَابِ أَوْعَادِ صُنْ إِي
هَاجِر

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ўттиз беш ёшга кирганларида Қурайш Каъбани қайта қуришга киришди. Чунки у Абтахнинг сели туфали ёрилиб кетган эди. Ҳажарул-Асвадни қўйиш устида низолашиб қолишди. Улардан ҳар бири уни қўйишни истар ва шуни умид қилар эди.

يَلِي لُؤْعَادَتٍ مُثَّ هِيَ بَصُوعِ لَاتِ وَيَوْقُولَاتِ قَوْلِ يَلَعِ أَوْفَلِ أَحْتِ وَوَلِاقُولِ لِي قَوْلِ مُطْعَوِ
هَانَ أَوْ بِيئِ أَصِيَّ أَرِي ذِي لِي رَمَ أَلِ أَوْضُوفٍ وَفِ أَصْنِ إِي

Гап-сўз кўпайиб, урушишга қасам ичишди, ирқчилик авжига чиқди. Кейин бир-бирларини инсофга чақириб, ишни тўғри фикрлай оладиган ва ўйлаб иш кўрадиган кишига топширадиган бўлишди.

هَلَلِ لَيْلٍ صِيَّبِنِ لَانَاكَ فَيَبِيَّ شِلَاةَ نَدَسِ لَابَابِ نَمِ لِي خَادِلِ وَأَمِي كَحَتَبِ مَكَحِ
هَاضِرَنَ وَهُوَ لَبِقِنِ أَنْ لُكُؤُ نِي مَ أَلِ أَدَهْ أُولِاقِ فِ لِي خَادِلِ وَأَمِ لَسَ وَهِيَ لَعِ

Улар Бану Шайбалик Ҳарам хизматчилари* эшигидан биринчи бўлиб кирган кишини ҳакам қилишга ҳукм қилишди. Ундан биринчи кириб келган киши Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлдилар. Шунда улар: «Бу Аминку! Ҳаммамиз уни қабул қиламиз ва унга рози бўламиз», дейишди.

يَفِ رَجَحِ لِعِضَوَفِ هِيَ لَوُؤُ مَلُ مَلِ أَدَهْ يَفِ مَكُحِ لَابِ حِ أَصِنَ وَوَكَيِّ نَا هُوَ وَضَرَ مَهَّ نَابُ هُوَ رَبِّحِ أَوْ
هَاقَتُ مِي لِي إِي اعِي مَجُّ لِي أَبِ قَوْلِ أَعْفَرَتِ نَا رَمَ أَمِ مُثَبِّ وَثِ

Улар у зотга ушбу ташвишли ишда ҳукмрон ва раҳбар бўлишларига рози эканларини айтишди. Шунда у зот Ҳажарул-Асвадни бир кийимга қўйиб, уни қабилалар барчаси биргаликда у кўтариб олинадиган ергача кўтариб боришларини буюрдилар.

هَدَيْتَنِي لَسَوِيَّ لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَيْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ رَقَمَ يَلِيهِ لَعَلَّ يَلْعَبُ
هَانَ بَوَانِ أَلَا وَعَضْوَمَ يَفِيهِ رَشَلَا

Улар уни ўшал Каъбанинг бурчагидаги жойга олиб бориб қўйишди. Шунда у зот уни муборак қўллари билан ҳозирги ўрнига қўйиб, ўрнатдилар.

كِرَابٌ وَمَلَسَ وَوَلَّصَّ مَلَلًا مِلْسَتًا وَوَالَصَّ نَمِيَّ دَشٍ فَرَعَبَ مَيَّرَكُلًا رَبَقٌ مَلَلًا رَطَع
هَلَعٌ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар хидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ИККИНЧИ АТР НУБУВВАТ ВА РИСОЛАТ

يَوَدُّ لَأَوْقَالَ قَفْوًا يَلْعَبُ نَسَنَ وَعَبَّرًا مَلَسًا وَيَلْعَبُ هَلَلًا يَلْصُقُ هَلَلًا مَكَامَلًا
هَامُ حُرْبٌ مَّعَمَّ فَا رِيْدَنَ وَوَأَرِي شَبَّ نِي مَلْعَلًا لِي لَاعَتُ هَلَلًا هَتَّعَبَ يِي مَلْعَلًا

Илмли кишиларнинг энг муносиб сўзларига қараганда, у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам қирқ ёшга тўлганларида, Аллоҳ таоло у зотни бутун оламларга хушxabар берувчи ва огоҳлантирувчи қилиб юбориб, у зотнинг раҳматини ҳаммалари учун умумий қилди.

تَعَاجِبُ الْإِيَّاتِ الْوَرِيَّاتِ الْكَافِيَّةِ لِحَالِ الْقِدَاصِ الْإِيَّاتِ الْوَرِيَّاتِ رُشَّاتِ سَمَاتِ يَلِيَّاتِ الْإِيَّاتِ
هَانَ سَتَاءَ ضَحْبُ صَقَلَفَلْتُم

Аввалига олти ой тўлалигича чин, равшан туш бўлди. У зот бирор туш кўрсалар, жилвалари ярқироқ тонг ёруғидек аниқ ўнгидан келмай қолмас эди.

حِيْرَصَبُ كَلْمًا هَجْفِيَّ الْإِيَّاتِ رَشَبَلًا يُوْقَلُّ أَنْ يَرْمَتَ الْإِيَّاتِ الْوَرِيَّاتِ الْإِيَّاتِ الْوَرِيَّاتِ
هَأُوقُ هَأُوقَتِ الْفِئْتِ الْوَبُّنَلَا

Туш билан бошланиши у зотга фаришта тўсатдан очиқчасига нубувватни олиб келиб, у зот унга қувватлари етмай қолмасин дея, башарий қувватни машқ қилидириш учунгина бўлган эди.

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламга тунги соатларнинг бир қисмини ибодат билан ўтказиш буюрилган эди. Кейин Аллоҳ таолонинг «Бас, ўзингга осон бўлганини қироат қил ва намоз ўқи»,* деган сўзи билан у насх* қилинди.

Муззаммил сураси, 20-оят.

Насх – бирор шаръий ҳукми бошқа бир ҳукм билан бекор қилиш.

تَّوَلَّىٰ صَّلَاةَ الْيَوْمِ خَسْفًا مُّثًّثًا ۖ يَشْعُرُ بِالْآبَاتِ نَاتِعًا ۚ كَرِهَ الْغَلَبَ ۚ وَهُوَ ضَرُوفٌ
هَآرِسٌ مَّهْلِكٌ لِّبَنِي سَمِخَةَ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламга эрталабда икки ракат, кечқурунда икки ракат намоз ўқиш фарз қилинди. Сўнг сайр қилдирилган кечаларида беш вақт намознинг фарз бўлиши билан у ҳам насх қилинди.

هُجْرَتِ دَخُّهُ تَوَلَّىٰ زُرَّارًا ۖ وَتَوَمَّبَ تَمُطَعًا ۖ وَرَشَّاعًا لِّمَنْ لَّأَوْشَ ۚ فَصْنِي فِي بِلَاطٍ ۖ وَبَاتَ أَمَّو
هَآرُوعٌ قِيَّتٌ وَنِيْمٌ لِّسُمْلًا ۚ لِيَلْعَ الْبَلَّاءُ دَشَوْتًا لِّثَدَّعَب

Ўнинчи йили шаввол ойининг ўртасида Абу Толиб вафот этди. У ўлиши билан мусибат яна ҳам катталашиб кетди. Уч кундан кейин Хадижа розияллоҳу анҳо ҳам унинг ортидан кетди. Синовлар мусулмонларга мустаҳкам илмоғини боғлаб олди.

أَفِيْقَتْ ۖ وَغَدَىٰ فَيَأْتِي الْإِطْلَالَ ۖ أَمَّا ۖ وَهِيَ دَأْبٌ لِّكَمَلِ سَوَّو ۚ هِيَ لَعْلَلِ لِيَصْرَهُ ۖ شَيْ رُقٌ تَغْفُوقًا ۖ
هَآرُقٌ ۖ رَجَابُ الْبَابِ ۖ أُوْنَسُخٌ ۖ يَمْلَف

Қурайш Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга ҳар тур азият етказди. У зот Сақиф қабиласини даъват қилиш учун Тоиф томон йўл олдилар. Бироқ улар ўз жавоблари билан у зотнинг меҳмонликларининг ҳурматини яхши қилишмади.

تَبِيضُخٌ ۖ يَّتَحَرَّجُ رَجَابُ الْبَابِ ۖ وَهَمَّ رَوَّو ۚ هِيَ دَبْنُ سَلَابٍ ۖ هُوَ بَسَفٌ ۚ دِيْبَعٌ لِّأَوَّاهِ ۖ فَسَلَّابٌ ۖ هُوَ أَوْعَافٌ
هَآلَعْنٌ ۖ أَمَّ دَلَاب

Балки улар у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга қарши тентакларни ва қулларни гиж-гижлашди. Натижада улар хунук сўзлар билан у зотни ҳақоратлашди ва тошваранг қилишди, ҳатто у зотнинг ковушлари қонга беланди.

لِاقْفَ ۚ هِيَ بَصُوعٌ لِّبِوَدِ الْهَلَّةِ ۚ كَالْهَوِ ۖ يَفِي لِبِجْلِ الْكَلَمِ ۚ هَلَّاسَفٌ ۚ أَنْ يَنْحَ ۚ كَمَّ ۚ يَلِي ۚ دَاعٌ ۚ مُث
هَآلَوْتِي ۚ نَمُّ ۚ مَهَبٌ ۚ الْبَصَاءُ ۚ نَمُّ ۚ هَلَّالِ ۚ جُحِي ۚ نَأ ۚ أَوْجَرَأ ۚ يِّن ۚ

Кейин у зот маҳзун ҳолда Маккага қайтдилар. Тоғ фариштаси Тоифнинг ушбу мутаассиб аҳолисини ҳалок қилишни сўради. Шунда у зот: «Аллоҳ уларнинг пуштаридан Ўзини дўст тутадиганларни чиқаришини умид қиламан», дедилар.

كِرَابٍ وَّمَلَسَ وَّلَصَّ مُهَلَّلًا مِيْلَسَتْ وَوَالَصَّ نَمِّيْ دَشٍ فَرَعَبَ مَيْرَكُلًا رَّبَّقٌ مُهَلَّلًا رَّطَعِ
هَيْلَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар хидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ТЎРТИНЧИ АТР ИСРО ВА МЕЪРОЖ

وَبِأَحْرَارٍ وَيَصْقَأُ الْإِدْجِ سَمَّ الْجِلْمِ لِأَحْلَادِ سَمَّ الْجَانِمِ نَمَّ طَقِيَّ وَدَسَجَ وَحُورَبَ يَرْسُ أُمُّ
هَالَعٍ وَرَاقُؤُلًا هَلَّجْ دَقُّ وَيَلُؤُلًا يَفَمَدًا يَأْرَفَاتٍ وَأَمَّسَلَا يَلِ هَبَجُوعٌ وَيَسْ دُقُولًا

Сўнгра у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам руҳ ва жасадлари билан ўйғоқ ҳолларида Масжидул-Ҳаромдан Масжидул-Ақсога, унинг муқаддас майдонига тунда сайр қилдирилдилар ҳамда у зотни осмонларга олиб чиқилди. Ўшанда у зот биринчи осмонда Одамни кўрдилар. Дарҳақиқат, виқор уни улуғвор қилиб, чулғаб олган экан.

يَتَوُّؤُ يَدِّيَّ حَيْهِ وَتَلَّحَ نَبَاؤُ هَيْ قُتَلَا رَّبُّ لَلِ لُؤْتَبَلَّ نَبَا يَسِيْعِي نَأَثَلَا يَفَو
هَابِصَ يَفَمَكُؤُحَلَا

Иккинчи осмонда маъсума, олийжаноб, тақводор аёлнинг ўғли Ийсони ҳамда унинг холасининг ўғли, болалигидаёқ ҳикмат берилган Яҳёни кўрдилар.

عَفَرِي دِّي سِي رِيْدِيْةً بَارَلَا يَفَو هَيْ لَامَجَلَا وَتَرُؤُصَبَقِيَّ دِصَلَلَا فُسُؤِيْةً ثَلَاثَلَا يَفَو
هَالَعِ أَوْ هَنَّا كَمُ هَلَلَا

Учинчи осмонда ростгўй Юсуфни чиройли суратида кўрдилар. Тўртинчи осмонда эса Аллоҳ мартабасини баланд ва олий қилган Идрисни кўрдилар.

يَدُّلَا يَسُومُ سِدَّاسِلَا يَفَوَّ يَلِيئِئَارْسِإِلَا ةْمُأَلَا يَفَبَّخُ مَلَانُورَاهِ ةَسْمَاحِلَا يَفَوَّ
هَاجَنُوهَلَلَا ةَمَلَكْ

Бешинчи осмонда Исроил уммати ўртасида маҳбуб бўлган Ҳорунни кўрдилар. Олтинчи осмонда эса Аллоҳ сўзлашган, У Зотга муножот қилган Мусо алайҳиссаломни кўрдилар.

هَلَلَا ةَطْفَحَوَّ ةِيُوطَلَلَا نَسُحَوَّو بَلَقَلَلَا ةَمَالَسَبُّهَبَّرَءَا جَ يَدُّلَا مَيَهَارِبَلَا ةَعَبَّاسِلَا يَفَوَّ
هَافَاغَو دُورَمَن رَانَ م

Еттинчи осмонда Роббига саломат қалб ва соф дил билан келган Иброҳим алайҳиссаломни кўрдилар. Аллоҳ уни Намруднинг ўтидан сақлаб, қутқарган эди.

مَاقَمَ يَلَلَا ةِيُضَقَمَلَارُومُأَلَابِ مَالَقَالَا فَيَرَصَّ عَمَسَنَ أَيْلَلَا يَتَنُنْمَلَا ةَرِدِسَ يَلِلْمُثْ
هَاندَاو ةِيُفُ هَلَلَا ةَبَّرَقَ يَدُّلَا ةَحَفَاكُمَلَا

Кейин Сидратул-Мунтаҳога, қазою қадар ишларини битаётган қаламнинг шитирлашини эшитадиган ерга қадар, Аллоҳ у зотни Ўзига яқин қилган, яқинлаштирган жой бўлмиш «Тўқнашиш мақоми»гача кўтарилдилар.

هَارَا مِ ةِيُبُوبُرَلَلَا ةَرُضَحَنَمِ هَسْأَرْيَنِي عَبُّهَارَاو ةِيَلَالَجَلَارَاوَنَالَا بُجُحُ هَلَطَامَاو

Аллоҳ улуғворлик нурларининг ҳижобини кўтарди ва у зотга Парвардигор ҳузурида кўрган нарсаларини ўз кўзларига кўрсатди.

نَيَسْمَخِ هَتَّمُأَيْلَعَوَّ ةِيَلَعَضَرَفَو ةِيَتَاذَلَا يَلَامَجَلَا يَلَالِدَالَا طَاسَبُّهَلَطَسَبَو
هَوَلَص

Аллоҳ Ўз жамоли зотийсида у зотга «идлол»* гиламини тўшади ва у зотга ҳамда умматларига эллик вақт намозни фарз қилди.

«Идлол» деб юқори мартабали тарафнинг нарғи тарафдаги кишига бемалол, ўзини эркин тутган ҳолда гаприб, эраклик қилишига қўйиб беришига айтилади.

يَفُءَءَاشَ أَمَكَنَ يَسْمَخُلُأُجَاهَاو ةِيَلَمَعَسْمَخَ يَلِئْتَدَّرَفَلَضَفَلَا بَاحَسَلَهَنَامُثْ
هَاضَقَوَلَرَالَا

Фазл-марҳамат ёмғирлари сел бўлиб қуйилиб, намоз амалда беш вақтга туширилди ва унга Аллоҳ азалда хоҳлаб, ҳукм қилганидек, эллик вақтнинг ажри бўлди.

نَمَّ دَتْرَاوْ شَيْرُقْ هَتْ بَدَكَ وَ هِي وَرَوِ لِقَعْ يَذُّ لِكَوْ قِيَّيْ صِلْ هَقْ دَصَوِ وَ هِتْ لَيْلِ يَفِ دَاعٌ مُثْ
هَأَوْعْ أَوْ نَأْطِيَّ شِلْ هَلْضَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам шу кечанинг ўзида қайтиб тушдилар.
Сиддиқ ва барча ақлу тафаккурли кишилар у зотни тасдиқлашди. Бароқ
Қурайш у зотни яна ёлғончига чиқарди, шайтон залолатга кетказган ва
адаштирган кишилар муртад бўлдилар.

كِرَابَ وَ مِّلَسَ وَ لَصَّ مُمَّهَلْ لِمَيْ لِسَتَ وَ هَالَصَّ نَمَّيْ دَشْ فَرَعَبَ مَيْ رَكْلْ هَرْبَقْ مُمَّهَلْ لِرَّطْعَ
هَيْ لَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар
ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва
баракотингни ёғдиргин!

ЎН БЕШИНЧИ АТР ДАЪВАТНИНГ ЁЙИЛИШИ

وَبَنَمَ آفَ هَيْ مَسْ وَمَلْ مَائِي أَلَا يَفِ هَلْ لُ لُسَرُّ هَنْ أَبْ لِيْ أَبْ قَوْلَا يَلَعْ هَسْ فَنَ ضَرَعٌ مُثْ
هَأَضْرَبُ هَلْ لُ مُمَّهَصَتْ خِرَاصُنْ أَلَا نَمُّ هَسْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳаж мавсуми кунларида қабилаларга
ўзларининг Аллоҳнинг расули эканларини айтиб, тушунтирдилар. Ўшанда
ансорлардан Аллоҳ Ўз розилиги учун ажратиб олган олти киши у зотга
иймон келтирди.

رَهَظْ وَ أَوْفَرَ صُنْ أُمُثْ هَيْ قَحَّ هَغَّيْ بَ هُوعْ يَابَ وَ أَلْجَرَ رَشَعِ يَنْ ثَلْ لِبْ أَقْلَا يَفِ مُمَّنْ مَحَّ وَ
هَأَوْمُ هَلْ قَعْمُ تَنَ كَفِ هَنْ يَدَمْ لِبْ مَالْ سِ إِلَا

Келаси йили улардан ўн икки киши ҳаж қилди ва у зотга ҳақиқат
байъатини қилишди. Кейин қайтиб кетишди. Шундай қилиб, Ислом
Мадинада зуҳур қилди ва у Исломнинг қўриқхонаси ва турар жойи бўлиб
қолди.

هَيْ سِ وَأَلْ لِيْ أَقْلَا نَمْ نَاتْ أَرْمَ أَوْ هَتْ أَلَتْ وَ وَ نُوْعَبَسْ ثَلْ لْ أَلَا يَفِ هَيْ لَعْ مَدَقْ وَ
هَأَرْسَ هَجَّ أَحْجَابْ يِقِنْ رَشَعِ يَنْ ثَلْ مَيْ لَعِ رَمَّ أَوْ هُوعْ يَابَ فِ هَيْ جَرْخُ لْ أَوْ

Учинчи йили Авс ва Хазраж қабилаларидан етмиш ёки етмиш уч киши ва иккита аёл у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга келиб, байъат қилишди. У зот уларга ўн иккита аслзода, мўътабар нақибларни* раҳбар этиб тайинладилар.

Нақиб – кичикроқ гуруҳ раҳбари, оқсоқол.

رَحْمَةٌ مِّنْ مَّوَدَّةِ اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
وَأَنَّ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ فِي هَذِهِ حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ

Ислом миллатига дохил қишилар Маккадан улар томон ҳижрат қилишди. Улар куфрни тарк этиб ташлаб кетган, уни душман тутган кишиларга тайёрлаб қўйилган нарсаларга интилиб, ватанларини тарк этдилар.

Яъни Аллоҳ таоло ҳижрат қилган кишиларга ваъда қилган ажру савобларнинг умидида ҳижрат қилишди, уларнинг бундан бошқа мақсадлари, кўзлаган моддий манфаатлари йўқ эди.

أُولَئِكَ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ فِي هَذِهِ حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ

Қурайш у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг тездан ўз асҳобларига бориб қўшилиб олишларидан қўрқиб, у зотни ўлдириш маслаҳатини қилишди. Бироқ Аллоҳ у зотни уларнинг ҳийлаларидан сақлади ва қутқарди.

كُرَابٌ وَمِنْهُمْ لِيُضِلَّ اللَّهُ أَعْيُنَهُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ОЛТИНЧИ АТР ҲИЖРАТ

حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ فَذَرِكُوهُمْ لِيُبَدَّلُوا لَكُمْ حَسْبُكُمْ

°نُكَيْ مَلَفْ اَهْنَمَنْ بَلْ °وَأَمْحَلْ عَايْتَبَا اُوْدَارَاوْ ةِيْعَانُخْلِلْ دَبْ عَمْرُمُ اِيْلَعْدِي دُقْب رَمَو
هَ اَوْحْ دَقْ كَلْ ذَنْ مَرِيْ شَلْ اَهُؤَابْخْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Қудайдда Умму Маъбад Хузоъиянинг олдидан ўтиб қолдилар. Улар ундан гўшт ва сут сотиб олмоқчи бўлишди. Аммо унинг чодирда улар истаган бирор нарса йўқ эди.

Қудайд – Робиғ билан Суҳайб ўртасидаги жой.

Умми Маъбаднинг исми Отика бинти Холид бўлган.

°تَنْدَأْفْ اَوْبَلْحْ يَفْ اَهَنْدَأْتَسَفْ ةِيْعْرَلْ اَنْعْدُجْ لْ اَهْفَلْخْ تَيْبَلْ اِيْفِ ةَاشْ يَلْ رَظَنْفْ
هَ اَنْبَصَّ اَلْ بَلْحْ اَوْبَنْ اَكْوَلْ تَلْ اَقْوْ

Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уй ичидаги ориқлигидан подадан қолган бир қўйга қарадилар-да, уни соғишга изн сўрадилар. У изн бердию: «Агар унда сут бўлганида, уни ўзимиз соғиб олган бўлардик», деб қўйди.

مَوْوَقْلْ اَنْمُ اَلْ كَيْ قَسْ وَبَلْحْ وَ تَرْدَفْ ةِيْلَوْ وَ ةَالْ وَ مَهَلْ لْ اَعْدَوْ اَهْنَمْ عَرْضْ لْ اَحَسَمَفْ
هَ اَوْرَاوْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам унинг елинини силадилар ва Хожалари ҳамда Валийлари бўлмиш Аллоҳга дуо қилдилар. Шунда унинг елини сутга тўлди ва у зот уни соғдилар. У зот қавмдаги ҳар бир кишига сут ичириб, қондирдилар.

هَبْ بَهْدَفْ نَبَلْ لْ اِيَارَوْ دَبْ عَمْرُؤْ بَأْءَاجْفْ ةِيْلَجْ ةِيْ اَهْ اِيْدَلْ هَرْدَاغْ وَ اَنْ اَلْ مَوْ بَلْحْ مُثْ
هَ اَصْقَاْ يَلْ اِلْ بَلْحْ غَلْ

Кейин яна соғиб, идишларни тўлдирдилар-да, уни Умму Маъбаднинг ҳузурида бир равшан мўъжиза ўлароқ қолдирдилар. Абу Маъбад келди-да, сутни кўриб, қаттиқ ажабланди.

لُجْرَانْ بَرْمُ تَلْ اَقْوْفْ ةِيْنَبَلْ لِهْ رَطْقَبْ صَبْتْ تَيْبَلْ اَبْ بَلْحْ اَلْ وَ اَدَمْ كَلْ اَنْ لْ اَقْوْ
هَ اَنْعَمْ وَ هُنْ اَمْ تُجْ اَذْكَ وَ اَذْكَ كَرَابُمْ

У: «Бу сенга қаердан келди? Ахир уйда лоақал бир томчи сут берадиган соғин қўй йўқ эди-ку?!» деди. Шунда у: «Жисму жони баракали, ундай, бундай бир киши олдимиздан ўтиб қолди...», деди.

هَانَادُوْةَ عَبَّتْ اَوْ هَبَّ نَمَّ اَلْهُرُّ وَاَوْ لَوْلَا هُنَّ اَبَّ عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِشِي رُقُبْ جِاصْ اَدَهَلْ اَقَوَفْ

Абу Маъбад: «У Қурайш қабиласининг соҳибидир», деди ва агар у зотни кўрганида, у зотга иймон келтириб, эргашишини ва яқин бўлишини айтиб, барча олиҳалар номи билан қасам ичди.

عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِشِي رُقُبْ جِاصْ اَدَهَلْ اَقَوَفْ
هَانَادُوْةَ عَبَّتْ اَوْ هَبَّ نَمَّ اَلْهُرُّ وَاَوْ لَوْلَا هُنَّ اَبَّ عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِشِي رُقُبْ جِاصْ اَدَهَلْ اَقَوَفْ

У зот робиъулаввал ойининг ўн иккинчисида душанда куни Мадинага кириб келдилар. У зот туфайли ушбу мусаффо Мадинанинг ҳамма тарафи ёришиб кетди. У зотни ансорлар қабул қилиб олишди. У зот Қубога тушиб, унинг масжидини тақво узра бино қилдилар.

Мадина олдин Амолиқлардан Ясриб исмли киши номи билан аталар эди. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳижрат қилиб борганларидан сўнг, уни «Тайбаҳ» (гўзал, хушбўй, ёқимли) деб атадилар. Чунки Ясриб сўзи «ёмонлик» маъносини билдирар эди. Кейинроқ шаҳар «Мадинатун-Набий», «Мадинатун-набавия», яъни «Пайғамбар шаҳри» деб номланадиган бўлди. Ўрта асрларга келиб, уни «Ал-Мадинаҳ ал-Мунаввараҳ» – «Мадинаи Мунаввара» деб номлаш урф бўлди.

كِرَابٌ وَّ مَلَسَ وَّلَصَّ مُهَلَّلًا مِلْسَتَ وَاَلَصَّ نَمِّي دَشْرَ فَرَعَبَ مَيْرُكُلًا رَبَقٌ مُهَلَّلًا رَطَعِ
هَانَادُوْةَ عَبَّتْ اَوْ هَبَّ نَمَّ اَلْهُرُّ وَاَوْ لَوْلَا هُنَّ اَبَّ عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِشِي رُقُبْ جِاصْ اَدَهَلْ اَقَوَفْ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН САККИЗИНЧИ АТР У ЗОТНИНГ ХИЛҚАТЛАРИ

عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِشِي رُقُبْ جِاصْ اَدَهَلْ اَقَوَفْ
هَانَادُوْةَ عَبَّتْ اَوْ هَبَّ نَمَّ اَلْهُرُّ وَاَوْ لَوْلَا هُنَّ اَبَّ عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِشِي رُقُبْ جِاصْ اَدَهَلْ اَقَوَفْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам хилқат ва хулқда энг мукаммал инсон, улуг шахсият, порлоқ ва юксак сифатларга эга зот эдилар. Ўрта бўй, бироз қизиллик аралашган оқ рангли эдилар. Кўзлари кенг, сурма сурилгандек. Киприклари узун. Қошлари ёйдек ва чўзиқ.

نَبِيٌّ دَخَلَ لَيْلَةَ الْهِجْرِ مِنْ بَيْتِ جَدِّهِ عَسَاوُ هَنْسَحَ مَفْلَعِ سَاوِنَانَ سَأَلُ جَلْفُ مِ
هَانَ قُلُوبِ نَبِيِّ رَعْلَانَ سَحَبَ أَدِي دَحْضَ عَبِ هَفْنَأِي فِ أَرِي

Тишларининг ораси очиқ. Оғизлари кенг, гўзал. Пешоналари кенг, ҳилол каби эди. Яноқлари теккис. Бурунларида бироз дўнглик кўринар эди. Бурун тоғайлари гўзал, қийғирбурун эдилар.

ثَكَبِ قَعْلَلِ حَلَلِ لَيْلَةَ قَدَسِي دَارِكُلْ مَحْضُ نَبِيِّ فَكُلْ طَبَسُ نَبِيِّ كَنْ مَلْ نَبِيَّ بَ امَّ دِي عَب
هَيْلَعُ هَلَلِ لَيْلَةَ هَيْفَتَكَ نَبِيَّ وَ هَيْ نُدْ أَلْ مَحْ شَلْ لَيْلِ أُرْ عَشْ سَأْرَلْ مِ طَعِ هَيْ جَلَلِ
هَالَعُ وَ رُؤُ لْ أَمَّ عَدَقُ وَ بُلْ لْ أَمَّ تَخْ مَلْ سَو

Икки елкалари ораси узоқ, кафтлари кенг, бўғимлари гўштли, товонлари камгўшт, соқоллари қалин, бошлари катта, сочлари қулоқларининг юмшоқларига тушган эди. У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг икки кураклари ўртасида нубувват муҳрлари бор бўлиб, уни нур қоплаб, ўраб турар эди.

هَيْ كَسْمَلِ تَحْفَنَنْ مِ بَيْ طَأُ هُفَرَعِ وَ وُلُؤْ لْ أَمَّ لَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلِ لَيْلَةَ قَرَعِ وَ
هَاتَرِ لْ بَبْ صُ نَمِ طَخُ نَبِيَّ أَمَّنْ أَكْ هَتَيْ شَمِ يَفْ أْفَكَتَيْ وَ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг терлари марварид каби эди. Унинг бўйи мушкнинг ҳидидан ҳам хушбўй эди. У зот юрганларида худди баланд тепаликдан тушаётганга ўхшардилар.

رَأْسِ أَمَّنْ مِ دَجَيْ فَيْ رِشَلْ هَدِي بَحْفِ أَصْ مَلْ أَحْفِ أَصْ مِ لَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلِ لَيْلَةَ نَأَكْ وَ
نَبِيَّ نَمِ هَلْ هَسَمُ فَرَعِي فَبَّ صَلْ لَسَأْرَ لَيْلَعِ أَعَضَيْ وَ هَيْ رَهَبَعِ حَائِ أَرْمُ وَيْ لْ
هَارْدِي وَ هَيْ بَصَلْ لْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам кўришадиган кишилари билан муборак қўллари ила кўришардилар. Натижада ўша одам ўз қўлида кечгача абҳарий* бўйларни туяр эди. У зот қўлларини ёш болаларнинг бошларига қўяр, у зотнинг айнан ўша болани ушлаганлари болаларнинг орасида танилиб, яққол билиниб турар эди.

Абҳарий – жасмин ва шу каби ўсимликлар ҳиди.

رَأْمُ هُتَعَانُ لُوقِي هَيْ رَدْبَلْ لَيْلِ لَيْلِ يَفْرَمَقُلْ أُلْ أَلْتُ فَيْ رِشَلْ أُهُجْ وَ وُلْ أَلْتَيْ
هَارِي رِشَبْ أَلْ وَ هَلْ شَمُ هَدَعَبْ أَلْ وَ هَلْ بَق

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг муборак юзлари бадр* кечасидаги ой каби порлаб турар эди. У зотни мақтаган киши: «У зотдан олдин ҳам, кейин ҳам у зотнинг ўхшашларини кўрмадим ва бошқа бирорта ҳам инсон кўрмайди», дер эди.

Бадр – ўн тўрт кунлик ой, тўлин ой.

كِرَابٍ وَمَلَسَ وَصَّ مُهَلِّلِ مَيْلِ سَتِ وَهَلِّصَ نَمِيَّ دَشٍ فَرَعَبَ مَيْرَكُ الْهَرَبِ قُ مَّهَلِّ لِرَطْعِ
عَلَّ عَ.

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ТЎҚҚИЗИНЧИ АТР ХУЛҚ-ОДОБЛАРИ

هُبَّ وَثُغُ قَرِيٍّ وَهَلَّ عُنُفِ صَحَّ يَدِ غُضِّ أَوْتِلِ أَوْ عَايَ خَلَّ دِي دَشٍ مَلَسَ وَهَلَّ عُلَّ لَلِ يَلِّصَ نَ أَكَو
نِي كِاسَمَلِ أَوْ عَارِقُ فُلِّ بَحِّيٍّ وَهَلَّ عُرِّي سَبَّ هَلَّ هَلَّ مَدِخِي فُرِّي سَيٍّ وَهَلَّ أَشُّ بُلِّ حَيٍّ وَ
وَرُقُ فُلِّ أَوْ عَقْدَا أَرْيَقُ فُرِّ حَيٍّ أَلَّ وَهُمَّ زِيَّانُ جُ عِي شِيٍّ وَهُمَّ أَضْرَمُ دُوعِيٍّ وَهُمَّ عَمُّ سُلِّجِيٍّ وَ
هَأُوشَأُ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ўта ҳаёли ва тавозели эдилар. Ковушларини ямар, кийимларини ўзлари тикар, қўйларни соғар ва аҳлларининг хизматида гўзал бир суратда елиб-югурар эдилар. У зот фақирларни ва мискинларни яхши кўрар, улар билан бирга ўтирар, уларнинг касалларини кўргани борар, жанозаларига қатнашар эдилар. Фақирлик тупроққа ўтиргизиб, ташвишга солган бирор кишини паст санмас эдилар.

أَلَّ وَهَلِّي دُبُّ عُلَّ يَدَّوْهَلِّ مَرَّ أَلَّ عَمُّ يَشِّ مَيٍّ وَهَلَّ كَيْ أَمَبَّ أَدَحَّ لَبَّ أَقِيٍّ أَلَّ وَهَلَّ دَعَّ مَلِّ لَبَّ قَيٍّ وَ
هَأُضْرَلِ يَضْرِيٍّ وَهَلَّ لَعَتَّ لَلِّ بَضْعِيٍّ وَكُلُّ مَلِّ لَبَّ أَهَيٍّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам узрни қабул қилар, бирор кишига у ёқтирмайдиган ҳолатда рўпара бўлмас эдилар. Бева аёллар ва қуллар билан бирга юрар, подшоҳлардан ҳайбатланмас, Аллоҳ таоло учунгина ғазабланар ва У Зотнинг розилиги учунгина рози бўлар эдилар.

رَبِّ عَالَمِينَ أَلَمْ يَخْلُقْكُمْ وَأَلَمْ يَتَوَكَّلْ عَلَيْكُمْ فَمَا تَتَذَكَّرُونَ
هَذِهِ آيَاتُ اللَّهِ يُقْرَأُ عَلَيْكُمْ وَقَدْ عَلَّمْتُمُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا ذَكِيمًا

У зот асҳобларнинг ортидан юрар ва: «Ортимни руҳоний фаришталар учун бўшатиб қўйинглари», дердилар. У зот туя, от, ҳачир ва у зотга подшоҳлардан бири ҳадя қилган эшшакни миниб юрар эдилар.

هَذِهِ آيَاتُ اللَّهِ يُقْرَأُ عَلَيْكُمْ وَقَدْ عَلَّمْتُمُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا ذَكِيمًا

У зот очликдан қоринларига тош боғлаб оладилар. Ҳолбуки, у зотга Ер хазиналарининг калитлари берилган эди. Тоғлар у зотдан у зот учун тилло бўлишни илтимос қилишган эди, у зот бош тордилар.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ أَلَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ
وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ كَاهِنُونَ غَاثًا وَنَضِيبًا مُتَّبِعِينَ أَصْحَابُ الْأَنْدَادِ
الَّذِينَ يُضِلُّونَ أَكْثَرُ مِنْ هَادِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامِ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُ الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يَكْفُرُونَ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам бекорчи гапларни гапирмас, кўп зикр қилар эдилар, учратган кишиларига биринчи бўлиб салом берар эдилар. У зот намозни узун ўқир, жумъа хутбаларини қисқа қилардилар. Ҳурматли кишиларни дўст тутар, фазилатли инсонларни иззат-икром қилардилар. У зот ҳазил қилар, аммо Аллоҳ таоло яхши кўрадиган ва рози бўладиган ҳақ гапнигина гапирар эдилар.

إِنَّمَا يَتَّبِعُونَ الْأَقْبَابَ وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ كَاهِنُونَ غَاثًا وَنَضِيبًا مُتَّبِعِينَ
أَصْحَابُ الْأَنْدَادِ الَّذِينَ يُضِلُّونَ أَكْثَرُ مِنْ هَادِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامِ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُ الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يَكْفُرُونَ

Мана шу жойда сўз чопқир улови баён отликлари ичра мусобақалашишдан олдимизда тўхтади ва имло сайрчиси изоҳ биёбонида ўз ниҳоя манзилига етиб келди.

كُرَابٍ مِّنْ ذُرِّ عُنُقٍ وَشَرَابٍ مِّمَّا يَخْرُجُ مِنَ الْأَنْهَارِ وَيَوْمَئِذٍ يُجْعَلُونَ الْعُقَدُ حِجَابًا
وَمَا يَكْفُرُونَ إِلَّا فِي عُرْسِكُمْ وَمَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا بِاللَّهِ الْمَوْلَىٰ يَوْمَ الْقِيَامِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ДУО

هَافَكَ دُبَّعْلُ الْفُكَاةِ لِيَلِي تَعْفُرُ إِذْ إِذْ نَمَّ أَيُّهُ طَعْلُ لِبَابِ نِي دَيْ لِي طَسَابِ أَيُّهُ مُهْلَلِ لِي

Аллоҳим! Эй икки қўлини ҳадялар билан кенг очувчи Зот! Эй Ўзига банданинг қўллари кўтарилганда уларга кифоя қиладиган Зот!

هَابُ شَأْوُ رِيَّاطُنْ أَهِي فُؤَلْ نَوُكَيِّ نَانِ عَيْ دَحْ أَلْ هَوَاتُ أَفْصَوَاتُ أَذِي فَهَزَنْتُ نَمَّ أَيُّهُ

Эй ягона зоту сифатларида назири ва ўхшашидан пок бўлган Зот!

هَآوَسُ يَلْعَلُ وَغِيَّالٍ وَهُزِّيَغُ يَجْرِيَّالٍ نَمَّ أَيُّهُ لَزَالٍ أَوْ مَدْقُولٍ أَوْ آقَبُ لِبَابِ دَرَفَتُ نَمَّ أَيُّهُ

Эй боқийлик, қадимлик ва азалийликда ёлғиз бўлган Зот! Эй Ундан бошқадан умид қилинмайдиган, Ундан ўзгасига таянилмайдиган Зот!

هُدَشْرَتْ سِلْ سِلْ نَمَّ هَوْلُ ضَفْبِ دَشْرَأُوهُ أَيُّهُ مَوِيَّ قَوْلِ هَوَاتُ رَدُقُ يَلِي مَانْ أَلْ دَنْتُ سِلْ نَمَّ أَيُّهُ هَادَةٌ سِلْ أَوْ

Эй барча халқлар Унинг мангу қудратига суянадиган ва тўғри йўл истаган, ҳидоят талаб қилган кишиларни Ўз фазли ила тўғри йўлга бошлайдиган Зот!

هَاجُ دَكْ شِلْ لِي تَامُّ لُطْ نَمَّ تَحَازَأُ يَلِي تِلْ أَيُّهُ سِدُقُولِ كِرَاؤُنْ أَبُ مُهْلَلِ كِلْ لَأَسَنْ

Аллоҳим! Сендан шак-шубҳа зулматлари, қоронғулигини кетказган муқаддас нурларинг ила сўраймиз.

هُمُّهُ لَوَّأُو وَتَرْؤُصْبِ أَيُّهُ بَنْ أَلْ رِخْ أَوْهُ نَمَّ وَهُ أَيُّهُ دَمَّ حُمْلِ تِذْلِ فَرَشْبِ كَيْ لِي لِسْ وَتَنْ وَ هَانْ عَمَّ ب

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг зотлари – ўз сурати ила анбиёларнинг сўнгиси, маъноси ила биринчиси бўлган зотнинг ҳурматини Сенга васила қиламиз.

هَيْ إِدْهَلِ لِي لَوُّ وَبِأَخْ صَابُ وَهَاجُّ نَلْ أَوْ هَمَّ لِسْ لِي نِي فَسَوُ أَيُّهُ رَبُّ لِي نَمَّ لِي بَكْ أَوْكْ هَوْلَابُ وَ هَلْ لِي نَمَّ الْضَفْ نَوُغَتْ بَيْ هَلْ لِي مَسْ وَفُنْ أَوْلُ دَبُّ يَدْلِ أَيُّهُ لِي ضَفْ أَلْ أَوْ

Яна у зотнинг махлуқотларнинг эминлик юлдузлари, саломатлик ва нажотнинг кемаси бўлган оилаларини ҳамда Аллоҳнинг фазлини истаб жонларини сарф этган, ҳидоят ва афзаллик эгалари бўлган асҳобларини

ҳам,

لَضَفَوَہٗ مَعَن ب اُورَشُب تَس ا ن ي د ل ا ة ي ص و ص و ص ل ا و ب ق ا ن م ل ا ي ل و ل ا و ت ع ي ر ش ة ل م ح ب و
ه ل ل ا ن م

шунингдек, Аллоҳдан фазл ва неъматлар ила хушхабар олган, гўзал сифатлар ва хусусиятларга эга бўлган, У Зотнинг шариатининг хомилларини ҳам (Сенга васила қилиб сўраймизки),

ن م ء ل ل ح ح ن ت و ة ي ن ل ل ص ا ل خ ا ل ل ا م ا ل ا و ل ا و ق ا ل ا ي ف ا ن ا ل و م ا ي ا ن ق ف و ت ن ا
ه ا ن م و ة ب ل ط م ن ي ع م ا س ل ا و ن ي ب ا ل ا و ن ي ر ض ا ل ل

эй Хожамиз! Бизларни сўзда ҳам, амалларда ҳам холис ниятга муваффақ қилгин ва ҳозир бўлганларнинг барчасини талаб-мақсадларини амалга оширгин.

ه ا ن ن ط ا ك ب ا م ل ا م ا ل ا ن م ا ن ل ق ق ح ت و ة ي ب ل ق ل ا ء ا و د ا ل ا و ت ا و ة ش ل ل ر س ا ن م ا ن ص ل ل ح ت و

Бизларни шаҳватларнинг кишанидан ва қалбий касаликлардан халос қилгин ҳамда Сендан кутган умидларимизни рўёбга чиқаргин.

ه ا و ه ه ا و ه ا ن م ا ن ل ل ع ج ت ا ل و ة ي ل ب و ة م ه ل د م ل ل ك ر ش ا ن ي ف ك ت و

Барча кулфату бало-офатлардан Ўзинг бизга кифоя қилгин ва бизларни нафси ҳавоси тойдирганлардан қилиб қўймагин.

ه ا ن ي ن ج ب ن د ل ل ك ا ن ع و خ م ت و ة ي ن ج ة ي ن ا د ا ف و ط ق ن ي ق ي ل ل ا ن س ح ن م ا ن ل ل ي ن د ت و

Чин иймон гўзалликларини ғар пишиб, яқин бўлиб турган узум бошларидек бизга яқин қилгин. Содир этган барча гуноҳларимизни биздан ўчиргин.

ه ا ن غ ك ا و س ن م ع م ي د ت و ة ر ف ع م و ة م ح ر ب ة ي ن س ل ل ك ح ن م ن ا ن خ ن م ا د ه ا ن ع م ج م ع ت و

Ушбу жамоатимизни нурафшон совғаларинг хазинасидан раҳмату мағфират билан ўрагин ва ҳамиша Ўзингдан бошқадан беҳожат қилгин.

ه ا ج ر و ك ي ف ه ل م ا م ا ر ل ل ل و ة ي ز م و ا م ا ق م ل ل ا س ل ل ل ت ل ع ج ك ن ا م ه ل ل ا

Аллоҳим! Албатта, Сен ҳар бир сўровчига ўзгача бир мақом ва имтиёз ҳамда ҳар бир умдворга Сендан орзу-умид қилган нарсасини бериб қўйгансан.

ه ا ن و ج ر ك ن م ا م ا ن ل ق ق ح و ة ي ن د ل ل ل ك ب ه ا و م ن ي ج ا ر ا ن ا ل و م ا ي ك ا ن ل ل ا س د ق و

Эй Хожамиз! Биз Сенинг хузурингдаги ҳадяларингдан умид қилган ҳолда Ўзингдан сўрамоқдамиз. Сендан умид қилган нарсаларимизни рўёбга чиқаргин.

اَدَّهٗ يَفْرِخُ لَآ اَدَّهٗ لَعَجَّ نَمَلٌ رَجَّ اَلْمَطْعَ اَوَّهٖ غَرَّلَاوَا تَاغْرُلَا حَلَّصَاوَا تَاغْوَرَّلَا نَمَامٌ لَّهٗ لَآ اَهٗ اَنْجَاوَا كَرَابٌ لَّهٗ لَآ مَوْيَلَا

Аллоҳим! Қўрқувларни эминликка айлантиргин. Раҳбарларни ҳам, халқни ҳам Ўзинг ислоҳ қилгин ва ушбу муборак кунда бу хайр мажлисни қилган, ташкиллаштирган кишига ажрларини улкан қилиб бергин.

مُعَيَّ اَتِيَّ اَنْقَسَاوَا هٗي حَرَّةٌ نَمَّ اَلْمَالِ سَا لَدَا لَب رَّئِ اَسَاوَا دَدَلَب لَّهٗ لَآ اَدَّهٗ لَعَجَّ اَمَّ لَّهٗ لَآ اَهٗ اَبْرَوَا بَسَبَّ سَلَّ اَبَّيَسَا بَايَسُنَا

Аллоҳим! Ушбу шаҳар ва бошқа Ислом юртларини эмин ва фаровон қилгин ҳамда устимиздан оқими биёбону тепаликларни қамрайдиган ёмғир ёғдиргин.

يَجَّ نَزَّرَب لَّ اَيَّلَا نَمْرَفُ عَجَّ اَنْ دِّيَسَا هٗي دِلَّوَم لَّ اَرَّبَّ حُ م لَّ ا دُرَّب لَّ اَدَّهٗ جَسَا ن لَّ رَفَّ عَاوَا اَمَّ تَنْ مَّوَا هٗ تَبَّ سُن

Ушбу гўзал мавлид чопонларининг тўқувчиси, нисбаси – мансублиги Барзанжийга бориб етадиган, саййидимиз Жаъфарни Ўзинг мағфират қилгин.

اَنْ كُ سَاوَا هٗ لَّ يَ قَمَّ نَمَّ يَبَّرَقُ م لَّ ا عَمَّ لَعَجَّ اَوَّهٖ نَمُّ اَلَاوَا عَا جَّر لَّ اَوَا كَبَّرُقُبَّ زَوْ ف لَّ ا هٗ لَّ ا قَّ حَاوَا

Уни Ўзингга бўлган яқинликни қўлга киритишга ва орзу-умидларига етиштир. Унинг истироҳатгоҳини, масканини муқарраблар билан бирга қилгин.

عَمَّ سَا هٗ لَّ يَ لَّ ا خَا صَّ ا نَمَّوَا اَوَّهٗ رَا قَاوَا اَوَّهٗ تَا كَّوَا هٗي عَاوَا هٗ رَّ صَا حَاوَا هٗ زَجَّ عَاوَا هٗ بَّ يَ عَاوَا هٗ لَّ رُ تَّ سَاوَا اَعَّ صَاوَا

Унинг айбларини, ожизлигини, нўноқлик ва дудуқликларини Ўзинг ёпгин. Шунингдек, ушбу мавлидни ёзган, ўқиган ва унга қулоқ солган ҳамда тинглаганларнинг ҳам.

اَبَّ حَا صَاوَا هٗ لَّ اَيَّ عَاوَا هٗ يَّ لَّ كُ لَّ ا هٗ قَيَّ قَحَّ لَّ ا نَمَّ يَّ لَّ جَّ ت لَّ لَّ لَّ ا بَا ق لَّوَا يَّ لَّ عَا مَّ لَّ سَاوَا لَّ صَاوَا مَّ لَّ لَّ ا هٗ لَّ اَوَاوَا هٗ رَّ صَا نَّ نَمَّوَا

Куллий ҳақиқатлар* ичра тажаллийни илк бор қабул қилган зотга ҳамда у зотнинг оилалари, асҳоблари ва у зотга ёрдам берган, у зотни дўст тутган

кишиларга салоту салом йўллагин.

«Куллий ҳақиқат» деганда башарият назарда тутилган.

لَفَاخْمُ لِرُؤُوسِ تَلَحَّتَ وَوَيْرَهُ وَجْ طَارِقًا بِبِيْرِدِلْ وَفِصْوٰ نُمُنَا ذَالَا تَفْنُشْ أَمْ
هَالْحِ دُوُقُعِبَ ةَفْيُنْمُ لْ

Зотан, қулоқлар у зотнинг дурдек васфларидан гавҳар болдоқлар билан зийнатланди ҳамда олий йиғинларнинг кўкслари унинг шодалари билан безанди.

ءَايَبْنَا لِمَتَاخٍ دَمْحُمُ أَنْ أَلْوَمَ وَأَنْ دِيَّسَ يَلَعَمُ مَيْلَسْتَلْ أَمْ تَأْوِةَ الصَّلَا لَضْفَأُو
نِيْغَمَجَلْ وَبِأَحْصَاوِ هَلْ آيَلَعَوَ نِيْلَسْرُْمُ لْ أُو

Саййидимиз ва хўжамиз, анбиё ва пайғамбарларнинг сўнгисига ҳамда у зотнинг оилаларига, асҳобларига – барча-барчаларига энг афзал саловатлар ва энг тугал саломлар бўлсин!

بَرْهَلْ دُمْحَلْ أُو نِيْلَسْرُْمُ لْ يَلَعُمُ السَّوْ وَنُفِصَيْ أَمْ عَزْعَلْ بَرْ كَبَّرَ نَاحُبُسْ
نِيْمَلْ أَعْلْ

Сенинг Роббинг, иззат Робби улар қилаётган васфдан покдир. Ва юборилган Расулларга салом бўлсин! Оламларнинг Робби Аллоҳга ҳамд бўлсин!

Таржима Аллоҳ азза ва жалланинг фазли ва ёрдами билан 31/01/2013м. 19/03/1434 ҳ. да ўз ниҳоясига етди.

Аллоҳдан камчилик ва нуқснларимизни афв этиб, ушбу озижона уринишимиздан мусулмонларни манфаатдор этишини сўраймиз! Амин!